

året 2004

Kungl. Hovstaterna
verksamhetsberättelse

Innehåll

H.M. Konungens uppgifter som statschef	3
Riksmarskalken har ordet	4
Dagbok för 2004	5
De Kungl. Hovstaterna	16
Hovstaternas organisation	16
Riksmarskalksämberet	17
Personalavdelning	19
Informations- och pressavdelning	20
Hovmarskalksämberet	21
H.M. Drottningens hovstat	22
Kronprinsessans hovstat tillika hovstat hos Hertigen av Värmland och Hertiginnan av Hälsingland och Gästrikland	24
H.K.H. Hertiginnans av Halland hovstat	26
H.M. Konungens Hovstall	26
Kungl. Husgerådskammaren och Ståthållarämberet	28
Kungl. Husgerådskammaren med Bernadottebiblioteket	29
Ståthållarämberet	30
Stockholms slottsförvaltning	31
Drottningholms slottsförvaltning med Kungsgården	31
Gripsholms slottsförvaltning	33
Kungl. Djurgårdens Förvaltning	34
Bokslut	
Bokslutskommentarer	36
Kungl. Slottsstaten	37
Kungl. Djurgårdens Förvaltning	42
Medaljförläggningar	45
Ordlista	47

Sollentuna. Foto: CORNELIA NORDSTRÖM, Pressens Bild
 Vietnam. Foto: MARTIN CEJIE, Pressens Bild
 Island. Foto: MARTIN CEJIE, Pressens Bild
 Nobelmiddag. Foto: HENRIK MONTGOMERY, Pressens Bild
 Sollentuna. Foto: CORNELIA NORDSTRÖM, Pressens Bild
 Kungl. Slottet. Foto: JONAS EKSTRÖMER, Pressens Bild
 Solliden. Foto: AASTA BÜRTE, Pressens Bild
 Kungl. Slottet. Foto: JONAS EKSTRÖMER, Pressens Bild
 Sollentuna. Foto: BERTIL ERICSON, Pressens Bild

H.M. Konungens uppgifter som statschef

Sverige är en av världens äldsta monarkier. På den plats där Kungl. Slottet ligger har det legat en borg i över tusen år. Genom århundradena och in i våra dagar har det funnits en regerande monark i borgen.

Monarki betyder egentligen envælde och den svenska monarkin har genom historien uppträtt i många olika skepnader. Liksom våra nordiska grannländer Danmark och Norge är Sverige i dag en *konstitutionell monarki*, vilket innebär att monarkens befogenheter är reglerade i konstitutionen (grundlagen).

Enligt den 1974 införda regeringsformen har den svenska monarken huvudsakligen ceremoniella och representativa plikter som *"samlade representant och symbol för landet"*. Monarken är statschef med uppgif-

ter som i grundlagen endast beskrivs i allmänna termer. Klart utsagt är dock att monarken skall vara ordförande vid informations- och regeringsskifteskonferenser liksom vid sammanträden i utrikesnämnden. Han skall också öppna riksmötet. Vidare gäller att monarken skall representera Sverige vid in- och utgående utländska statsbesök samt ta emot utländska sändebud för ackreditering.

Då Kungen är förhindrad att fullgöra sina uppgifter som statschef exempelvis på grund av utlandsresa till avlägsen eller svårtillgänglig ort inträder Kronprinsessan Victoria, Prins Carl Philip eller Prinsessan Madeleine i nu nämnd successionsordning som tillfällig riksföreståndare.

Riksmarskalken har ordet

H.M. Konungens uppgift som Sveriges statschef är att ”representera Sverige och vara en samlande symbol för nationen”. Efterfrågan på sådan representativ medverkan stiger fortlöpande, vilket får anses vara ett mått på den höga uppskattning som Hans Majestät Konungen och Hans familj åtnjuter. Under 2004 inkom ett stort antal förfrågningar om medverkan i olika arrangemang. Kungen och Drottningen genomförde 153 officiella uppdrag. Därtill kommer många företrädren och överläggningar på Kungl. Slottet.

Av särskild betydelse bland officiella uppdrag är de statsbesök som beslutas av regeringen i samråd med Statschefen. Under året genomförde Konungen och Drottningen fyra sådana statsbesök, alla utgående, nämligen till Vietnam, Brunei, Slovenien och Island. I det senare deltog även Kronprinsessan.

Den sista veckan av året och början av innevarande år kom för Kungafamiljen, liksom för hela svenska folket, att präglas av den mycket tragiska flodvågskatastrofen i Sydostasien. Denna omskakande händelse som skapade sorg och bedrövelse i hela nationen kom att understryka innebörden av Statschefens roll som samlande symbol.

I syfte att finna nya former för Sin ständigt pågående samhällsorientering har Konungen infört så kallade temadagar. Information om aktuella frågor ges vid ett och samma tillfälle av företrädare för olika aspekter och intressen. Under förra året genomfördes en sådan temadag med frågeställningen ”Räcker skogen?”.

På liknande sätt har Kronprinsessan under året bland annat ägnat uppmärksamhet åt de mindre företagens villkor och deltagit i masterprogram för uthållig utveckling. Studierna i internationellt samarbete och konfliktlösning har fortsatt vid besök hos ett antal FN-organ. En särskild hovstat har under året inrättats för att bland annat planera och organisera Kronprinsessans och Hennes syskons officiella framträdanden.

Under året firades på olika sätt Kungl. Slottets 250-årsjubileum. I Husgerådskammarens regi har ett särskilt jubileumsprogram genomförts med bland annat öppna föreläsningar varje lördag i skilda ämnen. Publik tillströmningen har varit mycket god.

Inom Ståthållarämbetet har särskilt säkerhetsfrågorna varit mycket centrala. Betydande investeringar i bättre lås- och brandlarmsystem har genomförts i samarbete med Statens Fastighetsverk.

För 2004 mottog Hovstaterna 94,8 mnkr i anslag från Riksdagen. Anslaget fördelades i enlighet med gällande överenskommelse med regeringen så att Slottsstaten (Husgerådskammaren och Ståthållarämbetet) disponerade 49 procent och Hovstaten (all annan verksamhet inom Hovstaterna) 51 procent eller 48,2 mnkr. Utöver sin andel av anslaget har Slottsstaten tillförts intäkter från visningsverksamheten och försäljning i slottsbodarna med mera om 46,8 mnkr. Trots fler besökare och därmed förbättrade intäkter gav verksamheten i Slottsstaten ett underskott på 2,2 mnkr.

För att ge fler besökare möjlighet att ta del av slotten och samlingarna och ytterligare öka intäkterna har översynen av visningsverksamhetens organisation fortsatt. Det senare är ytterst angeläget för att kunna fullgöra uppdraget att *både* vårda de kulturhistoriska värden som de kungliga slotten och samlingarna representerar *och* hålla dem tillgängliga för besökare och representation.

Stockholm den 22 maj 2005

Ingemar Eliasson
Riksmarskalk

året 2004

Dagbok

ATHENS 2004

UTDRAG UR KUNGA-
FAMILJENS OFFICIELLA
PROGRAM ÅRET 2004

Dagbok

UTDRAG UR KUNGAFAMILJENS OFFICIELLA PROGRAM ÅRET 2004

Här följer en sammanställning av Kungafamiljens officiella program. Utöver dessa programpunkter tillkommer audienser, företräden, interna sammanträden och privata besök.

- Kungen
- Drottningen
- ▲ Kronprinsessan
- ◆ Prins Carl Philip
- ▼ Prinsessan Madeleine

JANUARI

- 13 Företräde för urikesminister Laila Freivalds, Kungl. Slottet ■ ●
- 14 Konselj, Konseljsalen ■ ▲
- 15 Besök vid Svenska Kraftnät, Vällingby ■
- Sammanträde med exekutivkommittén i World Scout Foundation, Kungl. Slottet ■
- Invigning av konferensen "Blomsterdyningar, den holländska perennvägen igår – idag – imorgon", Enköping ●

- 16–20 *Besök i Saudiarabien* ▲
- 19 Närvaro vid Idrottsgalan, Globen ■ ◆
- 20–24 Närvaro vid World Economic Forum, Davos ▲
- 20 Prisutdelning vid Smilbandets högtidssammankomst, Stockholm ■ ●
- 21 Information om Olympiska spelen 2004 lämnad av Stefan Lindeberg, Gunilla Lindberg och Tomas Gustafson, Kungl. Slottet ■ ●
- Årsmöte med World Scout Foundation Chapter, Kungl. Slottet ■
- 22 Högtidliga audienser: Norge, Ecuador, Kirgizistan, Nepal ■
- Möte med WWF 30-klubben, IVA, Stockholm ■

- 26/1 Närvaro vid invigningen av konferensen "International Forum 2004", Stockholms Stadshus med efterföljande lunch på Kungl. Slottet ■ ● ▲
- 27 H.M. Konungen överlämnar Nordstjärneorden till direktör Harry Faulkner, Kungl. Slottet ■
- 28 Stipendieutdelning i Stiftelsen Drottning Silvias Jubileumsfond för Forskning om Barn och Handikapp, Kungl. Slottet ●
- Deltagande i Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens 191:a högtidssammankomst på Musikaliska Akademien med efterföljande middag, Stockholms Stadshus ■ ●
- 29 Företräde: överbefälhavaren general Håkan Syrén ■
- Inledningstal vid en konferens anordnad av Mentor Sverige, Brittiska ambassaden, Stockholm ●
- Utdelning av Hans Majestät Konungens medalj, Kungl. Slottet ■ ●
- Representationsmiddag, Kungl. Slottet ■ ● ▲

FEBRUARI

- 2–6 *Statsbesök i Vietnam* ■ ●

- 2/2 Närvaro vid Lantbruksveckans allmänna sammanträde samt utdelning av medaljer, Stockholms konserthus ▲
- 4 Besök hos FÖRETAGARNA "Småföretag i Sverige", Stockholm ▲
- Besök vid S:ta Clara kyrkas arbete för hemlösa och utslagna människor, Stockholm ▼
- 6 Närvaro vid invigningen av utställningen "Landskapets själ - Drottning Margrethe och Prins Eugen", Prins Eugens Waldemarsudde ▲
- 7-9 Statsbesök i Brunei ■●

- 12 Representationsmiddag, Kungl. Slottet ■●▲▼
- 13 Invigning av orkidéutställning, Bergianska trädgården, Stockholm ●
- 16 Invigning av ett nytt forskningslaboratorium för neurovetenskaplig forskning på Astra Zeneca, Södertälje ■●
- 18 Närvaro vid Royal Sprint, Kungl. Slottet ■

MARS

- 2 Närvaro vid plenarsammanträde på Kungl. Vitterhetsakademien, Stockholm ▲
- 6 Närvaro vid Carl Johan Förbundets Högtidssammankomst på Värmlands Nation, Uppsala ▲
- Högtidstal i Mora kyrka med anledning av Vasaloppets 80-årsjubileum ■
- 7 Närvaro vid Vasaloppet samt utdelning av pris till segraren, Mora ■
- 8-10 Besök vid FN-organisationerna i Rom ▲
- 9 Information av arbetslivsministern Hans Karlsson "Vårt sjukförsäkringssystem, nuläge-utmaningar-framtid", Kungl. Slottet ■●
- 11 Möte angående Silviahemmets utbildningar, Sophiahemmets högskola, Stockholm ●
- 12 Besök på Beckman-elevernans utställning, Hovstallet ▲
- Närvaro vid Försvarsmaktens uppvaktning på Inre borggården med anledning av Kronprinsessans namnsdag ■●▲

- 12/3 Överlämnande av bidrag till Kronprinsessan Victorias fond från Kungliga Blomsterstiftelsen, Kungl. Slottet ▲
- 15 Audiens för Sloveniens talman mr Borut Pahor ■
- 16 Audiens för Nicaraguas president Bolona ■

- 17 Öppnande av konferenserna "2nd seminar Working Against Child Abuse - with the Child in Focus" och "Working Against Child Trafficking" Polishögskolan, Solna ●▲
- 18 Öppnande av IVL:s miljökonferens, Aula Magna, Stockholms universitet ■
- Diplomutdelning till 25 elever från Linnéskolan för försålda Majblommor ●
- Närvaro vid seminariet "Värdebaserat ledarskap", World Scout Foundation Chapter, Kungl. Slottet ■●
- Representationsmiddag, Kungl. Slottet ■●
- 19 Högtidliga audienser: Japan, Bangladesh, Costa Rica, Singapore, Kungl. Slottet ■
- Öppnande av ISIS symposiet "Barnens bästa kontra andra intressen utveckling eller underkastelse", Stockholm ●
- Närvaro vid Kungl. Vitterhetsakademiens årshögtid, Riddarhuset ●▲
- 20 Invigning av SM på skidor, Skellefteå ■

- Kungen
- Drottningen
- ▲ Kronprinsessan
- ◆ Prins Carl Philip
- ▼ Prinsessan Madeleine

- 21/3 Besök på Tallinks nya Östersjöfärja m/s Victoria, Skeppsbron, Stockholm ▲
- 22 Besök på Hjulstaskolan, Spånga ●
- 22-24 Företagsbesök i Småland ▲
- 24-26 Besök vid den svensk/finska brigadledningen vid den multinationella brigaden i Kosovo ■
- 26 Styrelsesammanträde i World Childhood Foundation, Stuttgart, Tyskland ●
- 27 Närvaro vid svenska Fotbollförbundets 100-årsjubileum, Stockholms Stadshus ◆
- 29 Studiebesök vid företaget Plan Sverige, Stockholm ▲
- 30 Närvaro vid ett hästseminarium på Strömsholm ■
- 31/3-2/4 Företagsbesök i Dalarna ▲
- 31 Företråde för representanter från Invest in Sweden Agency (ISA) ■●

APRIL

- 1 Företråde för Segeltorps IF:s ishockeylag för flickor för överlämnande av bidrag till World Childhood Foundation, Kungl. Slottet ●
- 2 Närvaro vid ICC:s årsmöte, Stockholm ■
- 6 Besök vid Totalskidskolan i Åre ▲
- 14 Avtäckande av ett porträtt och besök vid officersutbildningen på Militärhögskolan, Karlbergs slott ■
- Arbets- och företagsbesök vid Posten Frimärken AB, Kista ■●
- Närvaro vid Arla Coldinu Ordens högtid, Stockholm ■●

- 15 Besök vid Blekinge flygflottilj (F17) samt flygning med JAS 39 Gripen, Ronneby (Kallinge) ■
- Besök vid Ronnaskolan samt invigning av NOTiCUM, Södertälje ●
- Besök på IDEA, Institute for Democracy and Electoral Assistance, Stockholm ▲
- 16-17 Närvaro vid H.K.H. Prinsessan Ingrid Alexandras dop, Norge ▲

- 16/4 Utdelning av priset "The World's Children's Prize for the Rights of the Child" på Gripsholms Slott, Mariefred ●
- 19 Försvarsutbildning vid MUST ▲
- Närvaro vid Sverige-Amerika stiftelsens 85-årsjubileum samt utdelning av stipendier på Svenska Läkaresällskapet, Stockholm ■●
- Närvaro vid av Stiftelsen Livslust anordnad välgörenhetsföreläsning på Scalateatern, Stockholm ●
- 20 Prisutdelning vid avslutningsceremonin för utställningen "Unga Forskare 2004", Kungl. Vetenskapsakademien ▲
- Ordinarie möte med WWF-30-klubben, Stockholm ■
- 21 Närvaro vid lanseringen av "the Code of Conduct for the protection of Children from Sexual Exploitation in Travel and Tourism", UNICEF, New York ●
- Företråde för barnhemspersonal från Vitryssland och representanter från Centrumkyrkan i Sundbyberg, Kungl. Slottet ▲
- Närvaro vid ishockeymatchen mellan Sverige och Ryssland, Globen ■▲
- 22-24 Executive Committee Meeting World Scout Foundation, London ■
- 22-23 Försvarsutbildning vid MUST ▲
- 22 Besök i New York med anledning av styrelsemöte i World Childhood Foundation samt insamlingsgala för WCF ●
- 23 Besök vid Childhood-projekt, New York ●
- Lunch anordnad av International Visitors Committee, New York ●
- Närvaro vid Svenska Golf förbundets 100-årsjubileum, Upplands Väsby ▲
- 24 Närvaro vid "Hertigens Dag" på Lundsbergs skola ◆
- Närvaro vid Svenska Simförbundets 100-årsjubileum, Stockholm ▲
- 26-29 Royal Technology Mission, Storbritannien ■
- 26 Medverkan vid stipendieutdelning ut Bengt Julins Fond – "Unga konsthantverkare", Nationalmuseum ▲
- 27 Besök vid organisationen RFSU, Stockholm ▲
- 28 Besök på Europaparlamentets Sverigekontor, Stockholm ▲
- Närvaro vid firandet av Anglo-Swedish Society's firande av 350-årsminnet av undertecknandet av vänskaps- och handelsavtal mellan Sverige och England, London ■●

30/4 H.M. Konungens födelsedag _____ ■ ● ▲ ▼

MAJ

2 Mottagande av elefanter från Thailand, Kolmårdens Djurpark _____ ■ ● ▲

3-5 Studiebesök på Europaparlamentet, Strasbourg _____ ▲

3 Närvaro vid visningen av filmen "Framom främsta linjen", Stockholm _____ ■ ●

4 Konselj, Konseljsalen _____ ■ ▲

5 Invigning av Sävsjö Skyttecenter _____ ■

6 Närvaro vid "the 2004 Annual Open Forum" anordnat av Dyslexia International- Tools and Technologies, Bryssel _____ ▲

7-8 Närvaro vid greve Lennart och grevinnan Sonja Bernadotte af Wisborgs födelsedagsfirande, Mainau _____ ■ ● ▲ ▼

9/5 Närvaro vid Festgudstjänst med anledning av invigningen av en ny orgel i Tyska Kyrkan, Stockholm _____ ●

Närvaro vid Västergötlands Hembygdsförbunds 50-årsjubileum, Herrljunga _____ ▲

10-11 Styrelsesammanträde i Mentor International, Zürich _____ ●

10 Besök i Skurup, Näsbyholms Säteri samt Kristianstads Vattenrike _____ ■

Besök vid Prins Eugens grav och närvaro vid Föreningen Konstnärernas Vänner årshögtid, Prins Eugens Waldemarsudde _____ ■ ● ▲ ▼

11 Invigning av Diabetescentrum vid Karolinska Institutio- nen för molekyllär medicin, Solna _____ ▲

Invigning av 2004 års utställning på Grafikens Hus, Mariefred _____ ■ ▲

Gastronomiska Akademiens vårmöte, Stockholm _____ ■

Närvaro vid buffet anordnad med anledning av Kronprinsens av Danmark bröllop, Amalienborg _____ ▲ ▼

13 Högtidlighållande av H.K.H. Prins Carl Philips 25-årsdag, Kungl. Slottet _____ ■ ● ▲ ▼

Audiens för mr Donald Tsang, Chief Secretary for Administration of the Hong Kong Special Administrative Region Government, Kungl. Slottet _____ ■

14 Närvaro vid bröllopet mellan H.K.H. Kronprins Frederik av Danmark och Mary Elizabeth Donaldson, Vor Frue Kirke, Köpenhamn. Efterföljande bröllopsmiddag, Fredensborgs Slott _____ ■ ● ▲ ▼

Medverkan vid invigningen av "Våga vara egen-mässan", Stockholmsmässan _____ ▲

Utrikesnämnd, Kungl. Slottet _____ ■ ▲

Företrädare för S:t Petersburgs guvernör Valentina Ivanovna Matvienkko, Kungl. Slottet _____ ▲

20 Invigning av utställningen "Konungens Hovstall", Solliden _____ ■ ●

21 Middag med anledning av Kronprinsens av Spanien och Letizia Ortiz bröllop, Madrid _____ ■ ● ▲ ▼

22 Närvaro vid Kronprinsens av Spanien och Letizia Ortiz bröllop samt efterföljande lunch, Madrid _____ ■ ● ▲ ▼

24 Invigning av den 17:e Nordiska Kongressen i Gerontologi, Stockholm _____ ●

Medverkan vid utdelningen av Export Hermes utmärkel- sen i samband med Exportsrådets temadag "svensk export - nyckeln till tillväxt", Näringslivets Hus, Stockholm _____ ▲

- Kungen
- Drottningen
- ▲ Kronprinsessan
- ◆ Prins Carl Philip
- ▼ Prinsessan Madeleine

- 24/5 *Invigning av det nya utvidgade Hästdjursjukhuset, Ströms-
holm* ▼
- Närvaro och utdelning av Polar Music Prize på Konsert-
huset med efterföljande middag på Grand Hôtel,
Stockholm ■●▲
- 25 Föredragning av statsrådet Pär Nuder angående arbetet
med Regeringsformen, Kungl. Slottet ■●
- Stipendieutdelning i Konung Carl XVI Gustafs 50-
årsfond, Kungl. Slottet ■
- 26 Årsmöte i Världsnaturfonden Fjärilshuset, Hagaparken ■

- Invigning av orangeri i Sinnenas Trädgård, Stockholm* ●
- Företrädare: författarinnan Lygia Bojunga, mottagare av
årets Astrid Lindgrenpris, Kungl. Slottet ●
- Information om EU -valet lämnas av statssekreterare Lars
Danielsson och departementssekreterare Helen Eduards,
Kungl. Slottet ■▲
- Medverkan vid utdelning av litteraturpriset till Astrid
Lindgrens minne, Skansen ▲
- Närvaro vid World Presidents' Organization's vårfest på
Confidencen, Ulriksdal ■●
- 28-31 Närvaro vid firandet av H.K.H. Kronprinsen av
Jordaniens bröllop i Aqaba, Jordanien ■●
- 31 Deltagande i Prins Bertil Memorial på Djurgården,
Stockholm ◆

JUNI

- 1 Närvaro vid Drottningholmsteaterns Vänners högtidssam-
mankomst 2004, Drottningholmsteatern ■●▲
- Styrelsesammanträde i Stiftelsen Silviahemmet, Silvia-
hemmet ●
- 2 Närvaro vid Nordiska Museets och Skansens Vänners
årsmöte, Nordiska Museet ▲
- Närvaro vid "Musik på Slottet", Inre borggården, Kungl.
Slottet ■●▲
- 3 Närvaro vid symposiet "Skydd mot kemiska och
biologiska stridsmedel" i Svenska Mässan, Göteborg ■▲
- Företrädare för landshövdingen i Örebro län, Sören
Gunnarsson ■
- 4 Närvaro vid "Musik på Slottet", Inre borggården, Kungl.
Slottet ■
- Invigning av Vrångö hamn ■
- Invigning av Lars Afzelius laboratoriet, Tjärnö (utanför
Strömstad) ▲
- 5 Närvaro vid en miljöföreläsning samt doktorspromotion
med efterföljande middag vid Umeå universitet ■●
- 6 Närvaro vid nationaldagsfirandet i Vilhelmina
kommun ■●

- Deltagande i öppningsceremoni på Slottsbacken för
nationaldagsaktiviteter på Kungl. Slottet* ▲
- Nationaldagens firande, Skansen ■●▲◆▼
- 8 Medaljutdelning, Pelarsalen ■●
  - Styrelsesammanträde i World Childhood Foundation,
Kungl. Slottet ●
  - 9 Högtidliga audienser: Peru, Colombia, Nederländerna,
USA, Kungl. Slottet ■
  - H.M. Drottningen inviger "Ulriksdal Flower Show",
Ulriksdal ■●
  - 10 Audiens för tyska Förbundsdagens talman Wolfgang
Thierse med hustru Irmtraud, Kungl. Slottet ■

- 11/6 Diplomattmottagning, Kungl. Slottet _____ ■ ●
 Närvaro vid firandet av H.K.H. Prins Henriks
 70-årsdag, Fredensborgs slott, Danmark _____ ■ ●
- 12 Närvaro vid H.K.H. Prinsessan Catharina-Amalias dop,
 Nederländerna _____ ▲
- 14 Besök vid företag med ung profil samt invigning av
 "Ung entreprenörsvecka 2004", Örebro _____ ■
- 15-17 Statsbesök i Slovenien _____ ■ ●
- 15 Närvaro vid invigningen av utställningen "Engelska
 landskap" av H.R.H. Prince av Wales, Prince Charles samt
 keramikutställningen "The black dress" av grevinnan Jill
 Bernadotte, Sofiero slott _____ ▲
- 16 Företrädare för generalsekreteraren i "Alliance of Religious
 and Conservation" mr Martin Palmer _____ ▲
- 19 Närvaro vid SWEA:s jubileumsmiddag i samband med
 25-årsfirande, Stockholms Stadshus _____ ▲
- 21 Invigning av den internationella konferensen "Social
 Responsibility", City Conference Center, Stockholm _____ ▲
 Företrädare för Skarborgs Akademi, Kungl. Slottet _____ ▲

JULI

- 1 Deltagande i den olympiska fackelstafetten, Stockholm ◆
 Närvaro vid Olympiabalen, Stockholms Stadshus _____ ◆
- 12 Medverka vid premieringen av Årets Ölänning,
 Solliden _____ ■ ●

- 14 Närvaro vid Victoriadagen, Borgholm _____ ■ ● ▲ ◆

AUGUSTI

- 6 Närvaro vid Marinens övningar i Stockholms skärgård ■
 Närvaro vid Musik på Slottet – "Rhapsody in Rock",
 Inre borggården, Kungl. Slottet _____ ■ ●
- 14 Deltagande i Svenska Kungsrallyt, Öland _____ ■ ●
- 17 Utdelning av "Stockholm Junior Water Prize", Stock-
 holm _____ ▲
- 18 Närvaro vid landskampen mellan Sverige och Holland i
 samband med Fotbollsförbundets 100-årsjubileum _____ ▲
- 19 Närvaro vid De Gamlas Dag i Ekerö kommun _____ ●
 Information om UD:s diplomatprogram av rektor Kerstin
 Asp-Johnsson, Kungl. Slottet _____ ▲
 Närvaro vid Undervattenssymposium, Moderna Museet,
 Stockholm _____ ■ ●

- 19/8 Utdelning av Stockholm Water Prize, Stockholms
 Stadshus _____ ■ ●

- 20-30 Närvaro vid de Olympiska Spelen 2004, Aten _____ ■ ● ◆
- 22 Utdelning av "H.M. Konungens Kanna" och "H.M.
 Drottningens Pris" vid Stockholms Fältrittklubbs
 tävlingar, Stockholm _____ ▲

- 25 Lunchmöte med föredrag av Madeleine Albright arrangerat av
 SvD Executive Club, Stockholm _____ ▲
 Närvaro vid ishockeymatchen mellan Sverige och
 Finland, Globen _____ ▲
- 29 Närvaro vid biskopsvigningen av dr Erik Aurelius,
 Uppsala domkyrka _____ ▲

- Kungen
- Drottningen
- ▲ Kronprinsessan
- ◆ Prins Carl Philip
- ▼ Prinsessan Madeleine

SEPTEMBER

- 1 Kommunbesök i Sollentuna ■●
- 2 Besök i Hälsingland ▼
Högtidliga audienser: Nigeria, Bulgarien, El Salvador, Israel ■
Besök på Cochleaenheten, Huddinge sjukhus ●
Audiens för delstaten Schleswig-Holsteins premiärminister Heide Simonis, Kungl. Slottet ■
Återinvigning av Östasiatiska museet, Stockholm ■●
Utdelning av Gösta Winbergh Award på Confidencen, Ulriksdal ■●
- 3 Dop av Ostindiefararen, Göteborg ■●
Närvaro vid Glöstorpskolans 40-årsjubileum, Göteborg ■●
Närvaro vid Göteborg Stads bankett, Ostindiska Huset, Göteborg ■●
Studiebesök: International Master's Programme: "Strategic Leadership Towards Sustainable Development", Blekinge Tekniska Högskola ▲
Besök på u-båten Västergötland i Karlskronas hamn ▲
- 4 Närvaro vid landskampen i friidrott mellan Sverige och Finland, Göteborg ■●
- 5 Styrelsesammanträde med World Scout Foundation ■●
- 6 Invigning av utbildning av Silviasystrar, Silviahemmet ●

- 7-9 Statsbesök på Island ■●▲
- 11 Närvaro vid en kulturafton till åminnelse av Anna Lindh, Stockholms stadsteater ■●
- 13 Närvaro vid del av konferensen "the 20th Annual Meeting of the Histiocyte Society", Grand Hôtel, Stockholm ●
- 14 Gudstjänst, Storkyrkan ■●▲

- 14/8 Riksmötets öppnande, Sveriges Riksdag ■●▲◆
Operaföreställning, Kungl. Operan ■●▲
- 15 Närvaro vid en konferens om Neurologiska funktionsnedsättningar och sjukdomstillstånd, Stockholm ●
Invigning av Recip AB:s produktionsanläggning, Haninge ■
Medverkan vid invigning av Fontänhusens Europakonferens, Malmö ▲
Företrädare för honorärkonsuler från Sydostasien, Kungl. Slottet ■●
- 16-19 Styrelsemöte i World Scout Foundation, 48th Baden-Powell Fellowship, Genève ■
- 16-17 Utbildning : Statsvetenskap B-krishantering, Försvarshögskolan ▲
- 16 Stipendieutdelning hos Stiftelsen Frimurare Barnhuset på Bååtska Palatset, Stockholm ●
Närvaro vid Kungl. Ingenjörvetenskapsakademiens Drottningssymposium, Stockholm ●
- 17-20 Närvaro vid Paralympics i Aten ●
- 18-21 Närvaro vid Paralympics i Aten ▲
- 21 Invigning av Ekoparken Halle- och Hunneberg ■
Styrelsesammanträde i World Childhood Foundation, Kungl. Slottet ●
Inledningsanförande vid ett seminarium med anledning av Alzheimerföreningens i Sverige 20-årsjubileum på Norra Latin, Stockholm ●
Företrädare för honorärkonsuler från Island och Norge, Kungl. Slottet ■●
Utdelning av Crafoordpriset 2004 i Frescati med efterföljande middag på Grand Hôtel, Stockholm ■●
- 23 Högtidliga audienser: Kina, Brasilien, Rumänien, Estland ■
Audiens för Thailands premiärminister Thaksin Shinawatra, Kungl. Slottet ■
- 26 Närvaro vid Hemvärnsövningar i Falun ■
- 27 Styrelsesammanträde i Stiftelsen Silviahemmet, Drottning Victorias Vilohem, Öland ●
Möte med Kalmar läns landstings demensarbetsgrupp, Landstingshuset, Kalmar ●
Närvaro vid minnesstund med anledning av Estonias förlisning, Estoniamonumentet, Stockholm ■●
- 29-30 Besök i Moskva för World Childhood Foundation ●
- 29 *Invigning av Tensta Gymnasiums 20-årsjubileum, Tensta* ▲

- 29/9 Företräde för honorärkonstuler från Brasilien, Kungl. Slottet _____
- Utrikesnämnd, Kungl. Slottet _____
- Utdelning av Marcus Wallenbergpriset med efterföljande middag på Grand Hôtel, Stockholm _____
- Medverkan vid invigning av Ölands Skördefest, Borgholm _____

OKTOBER

- 1 Öppnande av utställningen "Dakernas gyllene skatter – Rumänien genom 7000 år", Medelhavsmuseet, Stockholm _____
- 4-5 Deltagande i sammanträde och aktiviteter med anledning av World Childhood Foundations 5-årsjubileum, Kungl. Slottet _____
- 5 Besök vid Livgardet och Södermanlands regemente _____
- Besök på Stadsmissionens Mötesplats, Stockholm _____
- Besök på Kvinnoforum, Stockholm _____
- 6 Konselj, Konseljsalen _____
- Konseljlunch _____
- Återinvigning av Högsta Domstolens lokaler, Bondeska Palatset, Stockholm _____
- Utdelning av BRO-stipendiet, Stockholm _____

- 7-8 Besök vid den svenska utlandsstyrkan i Kosovo _____
- 7 Närvaro vid "Nordic Air Meet" på F 21, Luleå _____
- Närvaro vid en europeisk konferens om hedersrelaterat våld, Stockholm _____
- Lunch för H.R.H. Princess Norodom Vacheahra, Kambodja, Kungl. Slottet _____
- 8 Besök vid företaget Mjärdevi Science Park AB i samband med dess 20-årsjubileum, Linköping _____
- Närvaro vid ett nordiskt Vetenskapligt symposium anordnat i samband med Barndiabetesfondens 15-årsjubileum, Linköping _____
- 11 Företräde för riksbankschefen Lars Heikensten för överlämnande av jubileumsmynt utgivna m.a.a. Kungl. Slottets 250-årsjubileum, Kungl. Slottet _____

- 11/10 Närvaro vid WWF höstmöte, Ulriksdals slott _____
- 12 Närvaro vid WWF 30-klubben höstsammankomst, Ulriksdals slott _____
- 13 Högtidliga audienser: Danmark, Guatemala, Chile, Iran _____

Lunch för Drottning Margrethe av Danmark, Kungl. Slottet. Bilden är från Nationalmuseum _____

- Närvaro vid öppnandet av utställningen "Drömmen om Italien – Nordiska resenärer i Södern 1750-1870", Nationalmuseum _____
- Medverkan vid utdelning av "Kunskapspriset 2004", Stockholms Stadshus _____
- 14-15 Utbildning: Statsvetenskap B-krishantering, Försvarshögskolan _____
- 14 Närvaro vid "75th Anniversary Regatta" för Drakbåtar samt deltagande i en jubileumsmiddag i St. Tropez, Frankrike _____
- 18-20 Närvaro vid svenska Ungern-satsningen i Budapest _____
- 19 Besök vid Vägverket i Borlänge, invigning av en ny bro över Dalälven vid Dala-Husby samt besök vid Motorstadion i Hedemora _____
- 20-21 Älgjakt, Bergslagen _____
- 26 Närvaro vid "Äldreomsorgsdagarna" på Stockholmsmässan samt utdelning av tidningen Äldreomsorgs värdegrundpris, Stockholm _____
- Utdelning av "Konung Carl XVI Gustafs pris till Årets Nybyggare", Stockholm _____
- Lunch för republiken Kazakstans president mr Nursultan Nazarbajev, Kungl. Slottet _____
- Företräde: utrikesminister Laila Freivalds, Kungl. Slottet _____
- 28 Diplomattmottagning, Kungl. Slottet _____

NOVEMBER

- 1 Lunch med Nordiska rådets Presidium samt statsministrar och utrikesministrar, Kungl. Slottet _____
- 2 Närvaro vid temadagar och seminarium "Räcker skogen", Karlstad _____
- 3 Närvaro vid temadagar "Räcker skogen", skogsexkursion, område i av trakten Deje _____

- Kungen
- Drottningen
- ▲ Kronprinsessan
- ◆ Prins Carl Philip
- ▼ Prinsessan Madeleine

- 5/11 Närvaro vid Chalmers 175 års jubileum, Chalmers tekniska högskola, Göteborg ■●
- 7 Medverkan i en gudstjänst i folkmusikalisk ton kallad Ekshäradsmässan, Slottskyrkan ◆
- Närvaro vid en Agapemåltid, Slottskyrkan ■●
- 8 Närvaro vid Gastronomiska Akademiens höstmöte, Stockholm ■
- Närvaro vid UNICEF-lunch, Stockholm ▲
- Närvaro vid "Vietnam Day in Sweden", Stockholms Stadshus, ●
- 11 Utbildning: Statsvetenskap B-krishantering, Försvarshögskolan, Stockholm ▲
- Styrelsesammanträde i Mentor Sverige Insamlingsstiftelse, Kungl. Slottet ●
- Föredragning av försvarsministern Leni Björklund avseende Försvarsbeslut 2004 (FB04), Kungl. Slottet ■
- 12-13 Utbildning: Statsvetenskap B-Internationell samverkan, Försvarshögskolan, Stockholm ▲
- 12 Heldagsseminarium, Silviahemmet ●

- 15 Närvaro vid Stockholm Future Design Days, Victoriahallen, Stockholmsmässan ▲
- Utdelning av Prins Eugen-medaljen, Kungl. Slottet ■●
- Reklamfirman Storåkers överlämnar World Childhood Foundation kalendern till H.M. Drottningen, Kungl. Slottet ●◆
- Närvaro vid Kungl Örlogsmannasällskapets Högtidssammankomst på Vasamuseet med efterföljande middag på Långa Raden, Skeppsholmen ■●
- Närvaro vid utdelningen av Swedish Arts and Business Awards 2004, Moderna Museet ▲
- Utdelningsammanträde i Stiftelsen Konung Gustaf VI Adolfs Fond för svensk Kultur, Kungl. Slottet ■
- 17 Närvaro vid förhandsvisning av filmen "I skuggan av våldet", Rädda Barnen ●

- 17/11 Lunch för Bulgariens premiärminister ex-kung Simeon, Kungl. Slottet ■●▲
- Föredragning om nobelpristagarna 2004 av Ständige sekreteraren Horace Engdahl, direktör Michael Sohlman, professor Gunnar Öqvist och professor Hans Jörnvall, Kungl. Slottet ■●▲
- 18 Lunch för Nigerias president Cheif Olusegun Obasanjo, Kungl. Slottet ■●▲
- 19 Företrädare för Polens premiärminister Marek Belka, Kungl. Slottet ▲
- Företrädare för Norges utrikesminister Jan Petersen, Kungl. Slottet ▲

- 20 Närvaro vid Lottornas 80-årsjubileum och riksstämma 2004, Stockholm ▲
- Styrelsemöte med Konung Carl XVI Gustafs 50-årsfond, Kungl. Slottet ■
- Utdelning av Årets Forskarpris vid Handelshögskolans Partnerstämma med efterföljande 10-årsjubileumsmiddag, Stockholms Handelshögskola ■
- 23 Närvaro vid en konferens ang. sexuellt utnyttjande av barn i Europa, Royal Palace, Laeken följt av ett kulturevenemang, Flagey Centre, Bryssel ●▲

- 24/11 Återinvigning av Svea Hovrätts renoverade lokaler i Wrangelska Palatset, Stockholm _____
- 25 Högtidliga audienser: Irak, Algeriet, Turkiet, Kroatien _____
- 29 Drottningholmsteaterns Vänner julkonsert, Slottskyrkan _____
- Närvaro vid Friends Adventskonsert (antimobbing), Grand Hôtel, Stockholm _____
- 30 Medverkan vid internationell Kvinnokonferens, Stockholm _____

DECEMBER

- 1 Styrelsesammanträde i Stiftelsen Drottning Silvias Jubileumsfond för Forskning om Barn och Handikapp, Kungl. Slottet _____
- Närvaro vid Dagens Industris Gasellfinal, Stockholms Stadshus _____
- 2-3 Utbildning : Statsvetenskap B-Internationell samverkan, Försvarshögskolan, Stockholm _____
- 4 Styrelsesammanträde, Mentor International, Dubai _____
- Galamiddag till förmån för Mentor International, Dubai _____
- 6 Mottagande av donation till World Childhood Foundation, närvaro vid utdelandet av journalistpriset "Med barnets ögon" samt därpå följande debatt "Hur lyfter man fram barnperspektivet i media?", Junibacken, Stockholm _____
- Företräde för ungdomar med invandrarbakgrund från Kulturhuset Barbacka, Kungl. Slottet _____
- Företräde för Förbundet Unga Forskare (SIYSS), Kungl. Slottet _____
- 7 Mottagning för deltagarna i seminariet med anledning av Urbefolkningsdekaden, Kungl. Slottet _____
- Medverkan vid utdelningen av Lätta Priset 2004 till "Livstycket" i Tensta, Centrum för lättläst, Stockholm _____

- 7/12 Diplomatomtagning, Kungl. Slottet _____
- Närvaro vid en Jubileumskonsert i Rikssalen med anledning av Kungliga Slottet 250 år med efterföljande buffémottagning i Pelarsalen och Bernadottevåningen _____
- 8 Församlingsafton, Slottskyrkan _____
- 10 Företräde för Alessandro Pitruzzello (12 år), Salvatore Pitruzzello, Alia Carmela Pitruzzello och Mirco Pitruzzello (7 år), Kungl. Slottet _____
- Utdelning av diplom till vinnarna i Dagens Nyheters Nutidsorientering 2004, Kungl. Slottet _____

Närvaro vid utdelningen av Nobelpriset 2004 i Konserthuset med efterföljande bankett i Stockholms Stadshus _____

- 11 Närvaro vid Prins Bernhards av Nederländerna begravning, Delft _____
- H.M. Konungens middag för Nobelpristagarna, Kungl. Slottet _____
- 14 Utnämning av Prins Carl Philip till löjtnant vid ceremoni på Karlberg _____
- 16 Besök på Högskolan, Ronneby _____
- Närvaro vid jullunch med Deutscher Damenclub, Operakällaren _____
- Närvaro vid seminarium på Kockums i anslutning till dopförrättning, Malmö _____
- Sjösättningsceremoni i Karlskrona med efterföljande middag, Marinmuseum, Karlskrona _____
- 17 Adventsandakt, Slottskyrkan _____
- Jullunch med personalen, Kungl. Slottet _____
- 20 Närvaro vid Svenska Akademiens högtids-sammankomst, Börsen _____
- 22 Utrikesnämnd, Kungl. Slottet _____
- 23 H.M. Drottningens födelsedag _____
- 29 Företräde för kabinettssekreteraren Hans Dahlgren, som informerar H.M. Konungen om flodvägskatastrofen i Sydostasien, Kungl. Slottet _____
- 30 Närvaro vid förbön i Storkyrkan, Stockholm _____
- Företräde för finansminister Pär Nuder, information om flodvägskatastrofen i Sydostasien _____
- Besök på kris- och anhörigcenter, Arlanda, med anledning av flodvägskatastrofen i Sydostasien _____

De Kungl. Hovstaterna

De Kungl. Hovstaterna är den officiella beteckningen på den organisation (i dagligt tal kallad Hovet) som har till uppgift att bistå Statschefen och det Kungl. Huset i deras officiella plikter. En viktig uppgift för Hovstaterna är också att vårda och för allmänheten visa det kulturarv som är förbundet med den svenska monarkin.

Konungens valspråk *"För Sverige – I tiden"* skall vara vägledande för Hovstaterna.

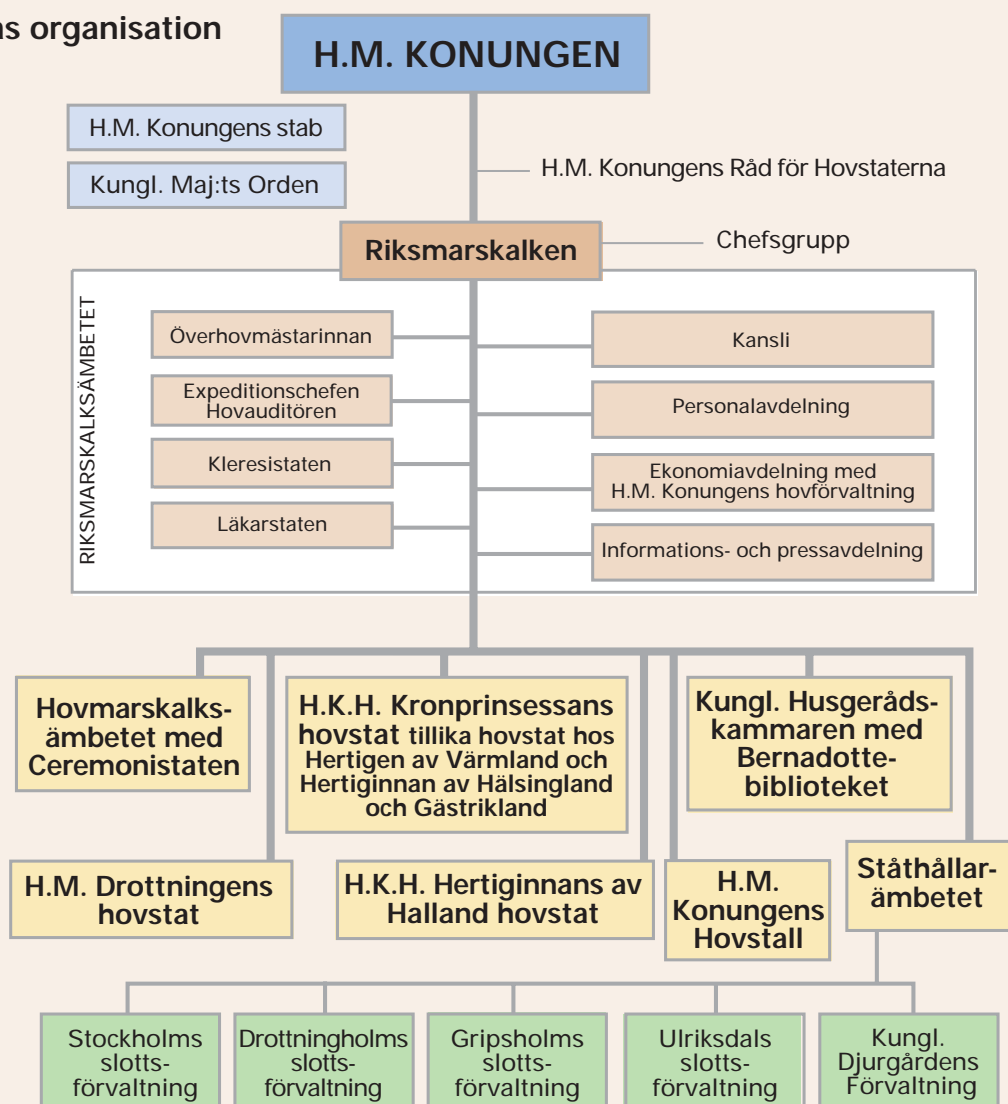
De Kungl. Hovstaterna uppdelas i ekonomiskt hänseende i fyra delar: Hovstaten, Slotsstaten, Djurgårdskassan och Kungafamiliens privata. De två första erhåller anslag från staten. Anslaget återfinns i statsverkspropositionen under Rikets ledning, underrubrik Statschefen. Redovisningen nedan följer de riktlinjer

för årsredovisningen om vilken överenskommelse träffades med regeringen 1996. Den innebär att Hovstatens verksamhet redovisas översiktligt medan verksamheten i Slotsstaten följer *Förordningen om årsredovisning och budgetunderlag* i tillämpliga delar.

En närmare information om Slotsstaten och Djurgårdskassan lämnas på sidan 36. Till den privata ekonomin hör bland annat Solliden på Öland och Stenhammar, som är ett arrende från staten enligt särskilda testamentsvillkor.

H.M. Konungens Råd för Hovstaterna leds av Konungen och har till uppgift att lägga fast principerna för den långsiktiga verksamheten samt att vara ett forum för frågor som kräver Konungens personliga synpunkter och beslut.

Hovstaternas organisation

Riksmarskalksämbetet

Riksmarskalksämbetet leds av riksmarskalken, som inför Konungen är ansvarig för Hovstaternas verksamhet. För samordning av olika verksamheter finns en chefsgrupp, som utgörs av cheferna för de olika ämbetena och avdelningarna.

Alla avdelningar och ämbeten utom Husgerådskammaren och Ståthållarämbetet utgör i ekonomiskt hänseende *Hovstaten* och finansieras med anslag.

Riksmarskalken biträds av ett **kansli** under ledning av kanslichefen. Där handlägges administrativa och juridiska ärenden samt utförs sekreteriatsuppgifter för bland annat H.M. Konungens Råd för mark- och byggnadsfrågor och chefsgruppen.

Till ämbetet hör även en **personalavdelning** under ledning av personalchefen. Förutom sedvanliga arbetsuppgifter, såsom löne- och personaladministration, svarar personalavdelningen för förhandlingar rörande anställningsvillkor. Hovstaternas avtal följer i huvudsak motsvarande avtal för de frivilliga medlemmarna i Arbetsgivarverket. Avdelningen svarar även för utformning av personalpolitik och personalplan samt biträder riksmarskalken i frågor rörande personal och personaladministration. Vidare svarar avdelningen för gemensam intern-information. Vid Hovstaterna finns en arbetsmiljökommitté som bevakar att fortsatt god arbetsmiljö råder.

Ekonomiavdelningen, under ledning av överintendenten, svarar för Hovstaternas redovisnings- och ekonomiarbete. I ekonomiavdelningen ingår H.M. Konungens hovförvaltning, som administrerar och förvaltar det så kallade apanaget. Inom hovförvaltningen handläggs också frågor rörande Solliden och Stenhammar. Dessutom förvaltas ett flertal stiftelser som genom åren tillkommit genom insamlingar i samband med kungliga bemärkelsedagar. Stiftelserna delar ut avkastningen till allmännyttiga ändamål.

Till ämbetet hör även **informations- och pressavdelningen**, under ledning av informationschefen, som har till uppgift att samordna information och massmediekontakter inom Hovstaterna samt att svara för Hovstaternas informationspolicy. Arbetet innebär besvarande av frågor från svenska och utländska massmedier, forskare och allmänheten angående Kungafamiliens offentliga framträdanden, monarkins rättsliga grunder samt information om de kungliga slotten och parkerna. I samband med större evenemang, statsbesök och Kungaparets och Kronprinsessans officiella utlandsresor planerar och genomför avdelningen massmediarrangemangen ofta i samarbete med UD:s pressrum. Avdelningen har även en rådgivande funktion vid arrangemang i samband med Kungaparets resor i Sverige.

*Chefsgruppen från vänster:
Statsfru Kirstine von Blixen- Finecke,
hovstallmästare Mertil Melin,
överintendent Agneta Lundström,
förste hovmarskalk Johan Fischerström,
överintendent Bengt Telland,
personalchef Gun-Britt Flingdal,
riksmarskalk Ingemar Eliasson,
informationschef Elisabeth Tarras-Wahlberg,
ståthållare Björn Sprängare,
kanslichef Christer Lignell,
stabschef Frank Rosenius.*

Övriga funktioner

Överhovmästarinnan medverkar vid statsbesök inom landet och vid andra ceremonier enligt Konungens bestämmande.

Expeditionschefen handlägger frågor av allmänt administrativ och juridisk art.

Hovauditören är juridisk rådgivare.

Kleresistaten består av överhovpredikant, pastor i Hovförsamlingen och hovpredikanter. Hovförsamlingen är en icke-territoriell församling inom Svenska kyrkan med pastorn som församlingspräst och en slottsorganist.

Läkarstaten består av förste livmedici, livmedikus och hovtandläkare.

I nära kontakt med Kungl. Hovstaterna verkar **H.M. Konungens stab** och **Kungl. Maj:ts Orden**. De huvudsakliga uppgifterna för staben, under ledning av stabschefen, är att stödja Konungen och Hovstaterna i försvarsanknuten verksamhet, bland annat vid vissa ceremonier, samt att ständigt bistå Konungen med en vakthavande adjutant. Denne åtföljer alltid Konungen och medverkar vid programmets genomförande. Staben tillhör Försvarsmakten och lyder direkt under Konungen. Kungl. Maj:ts Orden utövar under Konungens ledning tillsyn över de kungliga svenska riddarordnarna och biträder riksmarskalken i medaljärenden.

Till Riksmarskalksämberet hör även en rad institutioner såsom H.M. Konungens Råd för mark- och byggnadsfrågor, Stiftelserna Borgrättsfondernas stipendie- och understödsfonder, Kungl. Hovstatens gratialkassa och H.M. Konungens militärhospitals- och medaljfonder.

Hovmarskalksämberet

Ämberet, som står under ledning av förste hovmarskalken, svarar för förberedelser och genomförande av Konungens och Drottningens officiella framträdanden och representation samt därmed sammanhängande ärenden. I frågor som berör Drottningen sker fortlöpande samråd med Drottningens hovstat.

Ämberet svarar för den övergripande samordningen av verksamheten vid Hovmarskalksämberet, Drottningens hovstat, hovstat hos annan medlem av Kungahuset samt Hovstallet.

Ceremonistaten medverkar vid statsbesök, audienser, officiella middagar och andra större evenemang.

Till ämberet hör fatburen, som sköter tvätt och linneförråd.

H.M. Drottningens hovstat

Hovstaten, som står under ledning av statsfrun, biträder Drottningen i Hennes officiella och enskilda verksamhet. I frågor som berör officiella framträdanden och representation sker fortlöpande samråd med Hovmarskalksämberet.

I hovstaten ingår det kungliga hushållet.

H.K.H. Kronprinsessans hovstat, tillika hovstat hos Hertigen av Värmland och Hertiginnan av Hälsingland och Gästrikland

Under året har Kronprinsessans kansli ersatts av en hovstat för såväl Kronprinsessan som Prins Carl Philip och Prinsessan Madeleine.

Hovstaten, som står under ledning av en hovmarskalk, svarar för förberedelser och genomförande av Deras officiella framträdanden och representation samt därmed sammanhängande ärenden. I frågor som berör officiella framträdanden och representation sker fortlöpande samråd med Hovmarskalksämberet samt i förekommande fall med Drottningens hovstat.

H.K.H. Hertiginnans av Halland hovstat

Hovstaten, som står under ledning av en hovmarskalk, medverkar i förberedelser för och genomförande av Hertiginnans av Halland såväl officiella som privata program.

H.M. Konungens Hovstall

Hovstallet, som står under ledning av hovstallmästaren, svarar för Kungahusets och Hovets transporter med bil, häst och vagn samt för skötsel av hästar och vård av bil- och vagnpark. Vid Hovstallet finns expedition, stallavdelning och bilavdelning. Hovstallet visas för allmänheten under vissa tider på året.

Personalavdelningen

Antal tillsvidareanställd personal uppgår inom hela Kungl. Hovstaterna till totalt 203 personer vilket motsvarar 188,2 heltidstjänster. Av dem utgör kvinnorna 53 % och männen 47 %. I chefsgruppen finns fem kvinnor och fem män. Därutöver anlitas personal vid behov för bland annat representations- och galamiddagar, och under sommarsäsongen, i parkerna och i visningsverksamheten samt för vissa övriga arbetsuppgifter. Omräknat motsvarar dessa insatser cirka 50 heltidstjänster.

Organisations- och personalutveckling

För personalen finns en supportansvarig, som svarar för datautbildning för de cirka 190 användarna och tillsammans med dessa utvecklar arbetsrutiner med mera.

Kontinuerligt anordnas seminarier och föreläsningar i ämnen med historisk/kulturell anknytning samt i ämnen som berör arbetsorganisation, ledarskap och arbetsmiljö. Dessutom har under året genomförts yrkesinriktad kompetensutbildning.

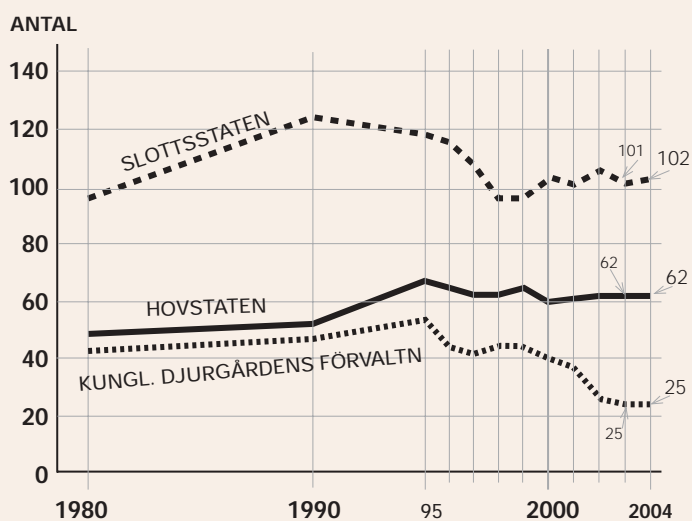
Arbetsmiljö

Det företagshälsovårdsföretag som Hovstaterna tecknat avtal med anlitas i huvudsak i förebyggande syfte bland annat för ergonomisk översyn av arbetsplatser och för riskbedömningar samt för individuella hälsobefrämjande insatser.

Under året har Hovstaterna en sjukfrånvaro på 3,86 % innefattande såväl kortsom långtidssjukdom. Kurser i första hjälpen och brandsäkerhet är återkommande inslag i kursutbudet för all personal. Kontinuerligt utbildas skyddsombud, arbetsledare och arbetsmiljökommitténs ledamöter i främjandet av god hälsa och förutsättningarna för en god arbetsmiljö. Annan hälsobefrämjande utbildning erbjuds också all personal.

Slottsvakterna har skiftande arbetsuppgifter. Snöborstning i Östra valvet.

1. Hovstaten består av Riksmarskalksämberet, Hovmarskalksämberet, H.M. Drottningens hovstat, H.K.H. Kronprinsessans hovstat, H.K.H. Hertiginnans av Halland hovstat samt H.M. Konungens Hovstall.

2. Slottsstaten består av Kungl. Husgerådskammaren och Ståthållarämbetet.

3. Kungl. Djurgårdens Förvaltning (ansvarig även för verksamheten vid Ulriksdals slottsförvaltning)

Kronprinsessans engagemang på Kungl. Slottet under Nationaldagen samlar ett stort medieuppbåd. Morgan Gerle, informationsavdelningen, assisterar.

Informations- och pressavdelningen

Informationschef Elisabeth Tarras-Wahlberg lämnade efter 28 år informations- och pressavdelningen och övergick till en ny befattning från och med den 1 oktober 2004 som hovmarskalk vid H.K.H. Kronprinsessans hovstat.

Statsbesöket i Brunei i början av året resulterade i den största mängden pressklipp, som registrerats under senare årtionden. Händelsen i Brunei innebar en viktig förändring för arbetet inom informationsavdelningen. Åtgärder har vidtagits för att undanröja de komplikationer av bland annat teknisk art, som försvårade kontakterna mellan informationsavdelningen och den svenska delegationen.

En annan följd av händelserna i årets början var att satsningen, som inletts för att modernisera och utveckla webbplatsen, försenades. Hanteringen av

pressklippen satte också spår i budgeten. Resurser saknades, den aktiverade webbplatsen krävde utökade arbetsinsatser och viss omDispositionering av arbetet inom avdelningen har gjorts.

Utvidgningen av EU under året påverkade också arbetet inom Hovet. Kungen återkom i flera av sina tal, bland annat i jultalet i Sveriges Radio, till denna betydelsefulla händelse. Kronprinsessan besökte EU-parlamentet i maj strax efter att utvidgningen trätt i kraft.

Kungen och Drottningen deltog också under 2004 i många viktiga arrangemang med syfte att främja svenskt näringsliv. Under året medverkade Kungen i en av IVA:s resor utomlands, en så kallad ”Royal Technology Mission”.

Kronprinsessans besök i Rom den 8-10 mars för att studera FN:s organ World Food Program, FAO med flera, omnämndes ytterst sparsamt i pressen. Däremot var intresset stort för resorna i Småland och Dalarna för att studera småföretagarnas arbetsvillkor.

Firandet av Kungl. Slottet 250 år har engagerat informationsavdelningen. Initiativet för snart tio år sedan till Öppet Slott på Nationaldagen med många arrangemang samlade 10 – 15 000 besökare. Kronprinsessans invigning på Slottsbacken och närvaro på Inre borggården var ett uppskattat inslag.

Efter många år har Victoriadagen på Öland den 14 juli hittat sin rätta form. Insamlingen till förmån för Radiohjälpens Victoriafond har koncentrerats kring födelsedagen med lyckat resultat.

Hovets juridiska åtgärder för att få stopp på lögnaktiga artiklar i tysk veckopress synes ha fått effekt.

Den 1 oktober tillträdde den tillförordnade informationschefen sin tjänst. Hon fick hantera en oväntad avslutning på året genom händelserna i Sydostasien den 28 december.

Informationsavdelningen fick genast förfrågningar från medierna om ett uttalande av Kungen. Behovet av att lyssna till Kungen och höra hans personliga känslor efter

flodvågskatastrofen var påtagligt. Svenska folket telefonerade, skickade brev och e-post till Kungen och avdelningen i en aldrig tidigare noterad omfattning.

Kungen och Drottningen gjorde flera offentliga framträdanden under denna vecka. Den 29 december uttalade sig Kungen för SVT, TV4 och Sveriges Radio. Inspelningen ägde rum på Stockholms slott. På nyårsafton medverkade Kungaparet i en direktsändning i SR och det nya året inleddes på nyårsdagen med att Kungaparet deltog i insamlingsgalorna i SVT och TV4.

Hovmarskalksämberet

Förste hovmarskalken är chef för Hovmarskalksämberet. Ämberet planerar och svarar för genomförandet av Den Kungliga Familjens offentliga framträdanden och officiella representation. Ärendena handläggs tillsammans med Kungaparet vid regelbundna planeringssammanträden. I allt större utsträckning deltar också Kronprinsessan i dessa.

Kungaparet har under året deltagit i 153 officiella uppdrag. Därutöver kommer en mängd företräden och sammanträden på Stockholms slott.

Kungaparet har avlagt fyra statsbesök under året, nämligen till Vietnam och Brunei i februari, Slovenien i juni och Island i september, det senare tillsammans med Kronprinsessan.

Presidenterna för Nigeria och Kazakstan har mottagits på luncher liksom Bulgariens ex-kung Simeon. Kungen har varit värd för en lunch för deltagarna i *Nordiska rådets 56:e session* i Stockholm. Kungaparet har givit tre representationsmiddagar under året. Till dessa inbjuds företrädare för skilda samhällsintressen, centralt, regionalt och lokalt.

I januari var Kungaparet närvarande vid invigningen av konferensen *Stockholm International Forum 2004*. *Sverige-Amerika Stiftelsen* firade 85-årsjubileum i närvaro av Kungaparet i april. Samma månad reste Kungen med en delegation för *Royal Technology Missions* till Storbritannien. Drottningen anslöt i London och Kungaparet deltog i *The Anglo-Swedish Society's* firande av 350-årsminnet av undertecknandet av vänskaps- och handelsavtal mellan Sverige och England.

Kungen har besökt ett flertal militärförband, bland annat Livgardet i Kungsängen, Södermanlands regemente i Strängnäs och Blekinge flygflottilj F17 i Ronneby. I augusti var Kungen närvarande vid marinövningen *Sammarin 2004* i Stockholms skärgård och senare vid hemvärnsövningar i Falun. I oktober reste Kungen till Kosovo och följde den svenska utlandsstyrkans arbete.

Kungen deltog i november i så kallade temadagar i Värmland under rubriken *Räcker skogen?* Temadagar prövas som ett nytt sätt att ge statschefen information i aktuella frågor.

Kungens konstitntresse dokumenterades i sommarens utställning på Grafikens Hus i Mariefred, *Ur Hans Majestät Konungens grafiksamling*. Kungaparet var närvarande vid

Nordiska Rådets Presidium med stats- och utrikesministrar vid lunch på Kungl. Slottet den 1 november.

återinvigningen av Östasiatiska museet och vid namngivningen av Ostindiefararen *Götheborg III*.

Det årliga kommunbesöket i Stockholms län ägde rum i Sollentuna.

På tioårsdagen av M/S Estonias förlisning hölls en ceremoni vid Estoniamonumentet på Djurgården i Stockholm där Kungaparet deltog. Dessutom deltog Kungaparet vid kulturaftonen i Stockholms Folkets Hus till minne av ettårsdagen av utrikesminister Anna Lindhs bortgång.

Kungaparet närvarade vid begravningarna av Prinsessan Juliana av Nederländerna den 30 mars och Prins Bernhard av Nederländerna den 11 december.

Kungen och Drottningen kunde tillsammans med Prins Carl Philip glädja sig åt förnämliga svenska idrottsprestationer under en för Sverige framgångsrik idrottsvecka i augusti i samband med olympiska spelen i Aten.

På annandag jul nåddes svenska folket av nyheten om en jordbävningkatastrof i Asien med ett stort antal omkomna och saknade svenska medborgare. Kungafamiljen avbröt sin juledighet och engagerade sig aktivt på olika sätt för de som drabbats bland annat genom besök vid kriscenter, sjukhus och minnesceremonier.

Drottningens Stiftelse World Childhood Foundation firade femårsjubileum. 270 000 barn har nåtts av Childhoods olika projekt runt om i världen.

H.M. Drottningens hovstat

Statsfrun är chef för Drottningens hovstat och det kungliga hushållet. Hovstaten ansvarar främst för förberedelser och uppföljning av Drottningens många och skiftande program och engagemang. Drottningen får ett stort antal brev och korrespondensen är omfattande.

Utöver de program, där Konungen och Drottningen deltar gemensamt, lägger Drottningen mycket egen tid på socialt arbete.

World Childhood Foundation, en stiftelse som Drottningen initierat, firade under året femårsjubileum. Stiftelsen, som finns i Sverige, Brasilien, USA och Tyskland, beräknar att ca 270 000 barn har nåtts av Childhoods arbete i olika projekt världen över.

I Sverige har under året Childhoods största insatser riktat sig till Kvinnoforum och X-ist, som stöttar mycket unga mödrar. Drottningen har företagit en lång rad resor i olika länder för att besöka Childhoods många projekt för utsatta barn. Ett växande intresse för Stiftelsens verksamhet märks i omfattningen av intervjuer i många utländska och svenska medier.

Mentor International och Mentor Sverige är en annan organisation, som Drottningen är initiativtagare till. I arbetet mot ungdomars drogmissbruk praktiserar Mentor Sverige en framgångsrik modell, där anställda vid företaget är mentorer för unga skolelever, som behöver vuxenstöd.

ECPAT, som arbetar med att bekämpa sexuell kommersiell exploatering av barn och unga kvinnor, är ytterligare ett exempel på en verksamhet som engagerar Drottningen. Den 21 april var Drottningen närvarande vid undertecknandet av UNICEF:s

Statsbesök i Vietnam eller kommunbesök i Sollentuna spelar ingen roll. Drottning Silvia är lika populär hos alla barn.

Code of Conduct for the Protection of Children from Sexual Exploitation in Travel and Tourism i New York. I november deltog Drottningen vid en konferens i Bryssel, *Struggle against The Sexual Exploitation and Disappearance of Children in Europe*.

I mars öppnade Drottningen konferensen på Polishögskolan om *2nd seminar Working against Child Abuse – with Child in Focus and Working against Child Trafficking*.

Drottningen delade även i år ut *World Children´s Prize* på Gripsholms slott.

I Stiftelsen Silviahemmet, som främjar vetenskaplig forskning och bereder undervisning, utbildning och vård inom demensområdet, är Drottningen en mycket aktiv ordförande.

Den sjätte kullen Silviasystrar startade sin utbildning i september. Eleverna, 20 undersköterskor, påbörjade då en 40 poängs internetbaserad specialistutbildning i demensvård på halvfart. Sophiahemmet ansvarar numera för driften av utbildningen och Silviahemmet stödjer med sakkunskap, marknadsföring och klinisk praktik.

Under senhösten startade Silviahemmet ett projekt med målsättningen att Silviasystrar, i relativt stor omfattning, skall handleda äldreomsorgspersonal i Stockholms stad. Silviahemmet erbjuder dessutom vårdagar till patienter med medelsvår till svår demenssjukdom.

De gamlas dag på Ekerö har blivit en kär tradition och Drottningen deltog även i år.

Drottningen är ordförande i Stiftelsen Drottning Silvias Jubileumsfond för forskning om barn och handikapp och i Stiftelsen Kungaparets Bröllopsfond för forskning inom området sport och idrott för funktionshindrad ungdom.

Drottningen och Kronprinsessan var närvarande vid Paralympics i Aten.

Kungliga Vetenskapsakademien dedikerade seminariet *Att bli vuxen* till Drottning Silvia med anledning av hennes 60-årsdag. Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademiens Drottningssymposium den 16-17 september var en annan födelsedagsgåva till Drottningen. Symposiumet handlade om teknik för funktionshindrade och kallades *Tillgänglighet för alla – fler vinnande produkter och tjänster*.

Våren var de kungliga bröllorens tid. Kungafamiljen var självklara gäster vid det danska kronprinsbröllopet den 14 maj.

Kronprinsessans hovstat tillika hovstat hos Hertigen av Värmland och Hertiginnan av Hälsingland och Gästrikland

H.K.H. Kronprinsessan Victoria fick den 1 oktober en egen hovstat, tillika hovstat hos Hertigen av Värmland och Hertiginnan av Hälsingland och Gästrikland, med en hovmarskalk som chef. Utöver hovmarskalken arbetar inom hovstaten en sekreterare på heltid för Kronprinsessan.

Den nya organisationen innebär samordning av arbetet med de kungliga ungdomarnas officiella framträdanden. Hovmarskalken är samtidigt Kronprinsessans mentor. En person hos H.M. Drottningens hovstat är Prins Carl Philips studievägledare och mentor för Prinsessan Madeleine. Samråd sker fortlöpande mellan Kronprinsessans hovstat, Hovmarskalksämberet och Drottningens hovstat.

Kronprinsessan är mycket aktiv och får många förfrågningar om att delta i olika sammanhang. På regeringens önskan har hon medverkat i så kallade främjandeprogram för Sverige, bland annat i Ungern och Saudiarabien.

I januari följde Kronprinsessan, i egenskap av *Global Leader of Tomorrow*, ungdomsprogrammet vid World Economic Forum i Davos. Under två dagar i början av maj studerade Kronprinsessan, på inbjudan av Utrikesdepartementet, hur den europeiska parlamentarismen fungerar genom studiebesök vid de olika europeiska institutionerna i Strasbourg.

Vid Förintelsekonferensen *Stockholm International Forum 2004* var Kronprinsessan närvarande vid invigningen och avlyssnade ett antal paneldebatter och föreläsningar.

I mars avlade Kronprinsessan studiebesök vid FN-organen FAO, WFP och IFAD i Rom.

Stort medialt intresse röntes Hennes småföretagsresor i Dalarna och Småland senare under våren. Andra besök värda att särskilt nämnas var invigningen av *Lars Afzelius-laboratoriet* på Tjärnö i juni och besöket vid F21 i Luleå i oktober.

Kronprinsessan Victoria är beskyddare för Barndiabetesfonden och deltog vid 15-årsjubileet i Linköping den 8 oktober. Hon invigde tidigare under året Diabetescentrum för molekylär medicin vid Karolinska Institutet.

I september gjorde Kronprinsessan ett studiebesök vid det internationella Mastersprogrammet *Strategic Leadership Towards Sustainable Development* vid Blekinge Tekniska Högskola. Ett uppföljningsbesök gjordes i december i samband med dopet av HMS Helsingborg i Karlskrona. Den 20 november högtidlighölls Riksförbundet Sveriges Lottakårens 80-årsjubileum i närvaro av Kronprinsessan.

I sin egenskap av Hertiginna av Västergötland var Kronprinsessan hedersgäst, när Västergötlands Hembygdsförening firade 50-årsjubileum den 4 juni i Herrljunga.

Kronprinsessan öppnade traditionsenligt portarna till Stockholms slott på Nationaldagen den 6 juni och besökte de olika aktiviteterna. Huvudtema för arrangemanget var Kungl. Slottets 250-årsjubileum.

Utställningen på Nationalmuseum av *Drömmen om Italien – Nordiska resenärer i Södern 1750 – 1870* blev ett möte mellan två konstnärssjälar – Kronprinsessan Victoria och Drottning Margrethe av Danmark, som öppnade utställningen den 13 oktober.

Victoriadagen firades traditionsenligt den 14 juli på Solliden och i Borgholm. Anja Pärson tilldelades då Vicorastipendiet. I augusti delade Kronprinsessan som vanligt ut Juniorvattenpriset. I september var Kronprinsessan, tillsammans med Drottning Silvia, närvarande vid Paralympics i Aten.

Trots ett mycket aktivt program fortsätter Kronprinsessan sina studier vid Försvarshögskolan med särskild inriktning på konfliktlösning och internationella relationer.

Prins Carl Philips officiella program

Prins Carl Philip har påbörjat en tvåårig utbildning i grafisk design vid Forsbergs skola i Stockholm. Undervisningen är bunden, vilket begränsar Prinsens möjligheter att delta i representativa uppdrag. Han var dock närvarande bland annat vid Nobelfestligheterna liksom tidigare under året vid Konungens födelsedag och Nationaldagsfirandet på Skansen.

Prins Carl Philip fyllde den 13 maj 25 år. Födelsedagen högtidlighölls med en ceremoni på Inre borggården och efterföljande mottagning på Stockholms slott.

Prinsen deltog vid Hertigens dag på Lundsbergs skola i april och delade i maj ut pris i veteranbiltävlingen på Djurgården, *Prins Bertil Memorial*.

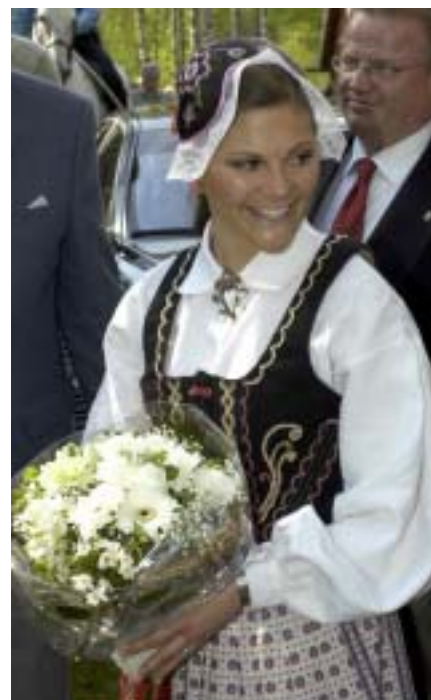
Prinsessan Madeleines officiella program

Prinsessan Madeleine slutförde i juni en 60-poängskurs i konstvetenskap vid Stockholms universitet. Uppsatsen handlade om Sollidens slott på Öland och Drottning Victorias roll i skapandet av detta. Universitetsstudierna fortsatte på höstterminen i etnologi.

Prinsessan Madeleine invigde i maj det utvidgade hästdjursjukhuset på Strömsholm. I augusti delade Hon ut H.M. Konungens Kanna och H.M. Drottningens pris på Rytтарstadion.

Prinsessan, som är Hertiginna av Hälsingland och Gästrikland, besökte i september Hälsingland.

Utställningen *Drakarnas gyllene skatter – Rumänien genom 7 000 år* på Medelhavsmuseet öppnades av Prinsessan den 1 oktober. I december tog Hon emot ungdomar från Kulturhuset Barbacka i Kristianstad och Förbundet Unga Forskare på Stockholms slott.

Prinsessan Lilian och Prinsessan Madeleine på Victoriadagen på Öland.

H.K.H. Hertiginnans av Halland hovstat

Chef för hovstaten är en hovmarskalk, som handhar Hertiginnans av Halland officiella och privata program. Prinsessan Lilian har varit fortsatt aktiv i uppdrag med anknytning till bilsport och annan idrott, som tidigare fullgjordes av Prins Bertil.

Prinsessan har således under året delat ut KAK:s minnesmedalj och varit närvarande vid KAK:s årsmöte med medaljutdelning.

Vid biltävlingen *Prins Bertils Memorial* på Djurgården den 31 maj var Prinsessan, liksom åtskilliga gånger tidigare, prisutdelare. Vid *Riksidrottens Vänners* årsmöte i november delade Prinsessan också som vanligt ut stipendier och överlämnade medaljer i samband med *Frivilliga Skytterörelsens Skytteriksdag* i maj.

Förstepristagaren i *Stockholm Open* fick också sitt pris ur Prinsessans hand.

British Swedish Chamber of Commerce firade 50-årsjubileum i september, där Prinsessan deltog liksom vid *Sverige-Amerika stiftelsens* 85-årsjubileum.

Söderbergska priset i medicin liksom *Hasselbladpriset* delades traditionsenligt ut av Prinsessan Lilian även i år.

Hertiginnan av Halland deltar också årligen i *Hallands Akademis* högtidsdag, som 2004 ägde rum i Hyltebruk.

Prinsessan Lilian deltog vidare traditionsenligt vid Riksmötets öppnande, Nobel-festligheterna, representationsmiddagarna och Nationaldagsfirandet.

H.M.Konungens Hovstall

Hovstallets ena uppgift är att hålla hästar och värna en verksamhet, som anpassas till statschefens ceremonier med historisk innebörd. Vagnar, utrustning och uniformer vårdas därför både för att kunna användas när Konungen representerar Sverige och för att, i form av ett levande museum, visas upp för allmänheten. Genom tillgång till medel i form av gåvor har restaurering av Karl XV:s paradkupé inletts. Kupén används bland annat vid de högtidliga audienserna. Antalet statskorteger och körningar med häst och vagn uppgick till 18, till exempel i samband med Nationaldagsfirandet på Skansen och Riksmötets öppnande.

Hästhållning i urban miljö med samtidig närhet till naturen är unikt bland europeiska hovstall. På Djurgården, knappt en kilometer från Hovstallet,

Namnsdagsbarnet Victoria bjöd på en överraskning, när hon fattade tömmarna och körde själv in på Inre borggården.

kan hästarna tränas i idealisk miljö. Samtidigt ges goda möjligheter för ekipagen att öva i stadstrafik. Tre nyinköpta hästar har lärt sig rutinerna och passar bra in bland Hovstallets totalt 15 hästar.

I Svenska Ridsportförbundets regi har på Hovstallet arrangerats en presentation av årets svenska olympiamedaljörer i ridsport.

Hovstallets andra uppgift är att utföra allehanda persontransporter med mera. I det kungliga garaget finns både nya och gamla bilmodeller, de senare använda vid speciella officiella evenemang. Totalt finns ett 15-tal bilar för olika typer av transporter. Hovstallet bedriver ett aktivt säkerhetstänkande rörande alla slags transporter, detta tar sig uttryck bland annat i ett nära samarbete med militär och polis. Gemensam träning har genomförts med sikte på säkerhet i första hand.

Målet att öka besökarantalet och skapa ett öppnare Hovstall har uppfyllts med gott resultat. Utställningen *Beckmans på Hovstallet* i mitten av mars lockade en stor och intresserad publik. Sommarutställningen *H.M. Konungens Hovstall* i Sollidenpaviljongen på Öland sågs av 85 000 personer.

Kungl. Husgerådskammaren och Ståthållarämbetet

Kungl. Husgerådskammaren och Ståthållarämbetets slottsförvaltningar utgör tillsammans, i ekonomiskt hänseende, *Slottsstaten*. Förutom anslag från staten genereras inkomster från visningsverksamhet och försäljning bland annat i slottsbodar.

Kungl. Djurgårdens Förvaltning är en självförsörjande enhet med eget byggnadsbestånd. Förvaltningen ingår i Ståthållarämbetet men inte i Slottstaten.

Kungl. Husgerådskammaren med Bernadottebiblioteket

Husgerådskammaren, som står under ledning av överintendenten, svarar för förvaltning, vetenskaplig bearbetning, underhåll och vård av staten tillhörigt lösöre, som Konungen disponerar, samt av enskilda kungliga samlingar. Husgerådskammaren svarar även för möblering av de kungliga slotten.

Husgerådskammaren svarar för det vetenskapliga och kulturhistoriska innehållet i visningsverksamheten inom Hovstaterna liksom för utställningsproduktion och annan pedagogisk verksamhet. Vidare svarar kammaren för visningsverksamheten vid Stockholms slott inklusive Skattkammaren, Museum Tre Kronor, Gustav III:s antikmuseum samt Gustav III:s paviljong vid Haga, Ulriksdal, Rosendal och Riddarholmskyrkan. I Skattkammaren finns riksregalierna utställda, ansvarig för dessa är Kammarkollegiet.

Vid Husgerådskammaren finns avdelningen för samlingar och dokumentation, konserveringsavdelningen, husgerådsmästarens avdelning, visningsavdelningen samt Bernadottebiblioteket.

Ståthållarämbetet

Ståthållarämbetet, som står under ledning av ståthållaren, svarar för förvaltning och tillsyn av dels de kungliga slotten och till dem hörande byggnader, parker och trädgårdar, dels Kungl. Djurgården. I uppgiften ingår att aktivt förädla den tillgång i form av kultur-

och naturarv som slotten och Djurgården utgör. Detta görs inom ramen för den kungliga dispositionsrätten, som grundar sig på en överenskommelse 1809/10 mellan dåvarande regenten Karl XIII och Rikens Ständer.

De kungliga slotten utgörs av Stockholms, Drottningholms, Kina, Haga, Ulriksdals, Gripsholms, Rosersbergs, Strömsholms, Tullgarns och Rosendals slott. Förutom Rosendals slott, som ingår i den så kallade Djurgårdskassan, ägs slotten och markområdena av staten.

I förvaltningen ingår även en del av Drottningholms kungsgård, som är en upplåtelse från staten. För drift och underhåll av slotten med tillhörande byggnader svarar Statens Fastighetsverk (SFV) med undantag för Rosendals slott. Driften av Stockholms slott sköts av Stockholms slottsförvaltning.

Respektive slottsförvaltning svarar för driften av parkerna vid slotten, utom vid Rosersberg, som sköts av SFV. För underhållet av parkerna svarar SFV. Drottningholms kungsgård har ett eget byggnadsbestånd där Drottningholms slottsförvaltning ansvarar för drift och underhåll. Haga slott är upplåtet till regeringen för dess representation.

Ståthållarämbetet svarar för IT- och säkerhetsfrågor.

Kungl. Djurgårdens Förvaltning

Kungl. Djurgårdens Förvaltning ansvarar under ståthållaren för förvaltningen av Kungl. Djurgården och på uppdragsbasis för verksamheten vid Ulriksdals slottsförvaltning.

Förvaltningen, som förvaltar Djurgårdskassan, är en självförsörjande enhet med eget byggnadsbestånd. Intäkterna kommer huvudsakligen från upplåtelser av mark och byggnader.

Kungl. Husgerådskammaren med Bernadottebiblioteket

Chef för Husgerådskammaren (HGK) är en överintendent. Husgerådskammarens arbetsuppgifter utgår från de kungliga samlingarna.

Husgeråd betydde i gammal språkhävd lös inredning, d.v.s. i huvudsak möbler, mattor, gardiner och vävda tapeter. Den lösa inredningen på de tio kungliga slotten omfattar cirka 250 000 enskilda föremål av detta slag.

Husgerådskammaren skall vårda och bevara samlingarna så att de kan visas och användas idag och om etthundra eller femhundra år. Samlingarna skall hållas väl förtecknade vilket idag sker i databasen SUMLE. HGK skall vidare hålla de kungliga slotten möblerade med hänsyn till byggnadens karaktär och aktuella användning. Det sista innebär att hålla framför allt Kungl. Slottet i ordning för Kungaparets representation vid till exempel officiella middagar och statsbesök.

HGK ansvarar även för visningsverksamheten av Stockholms, Ulriksdals och Rosendals slott, Gustav III:s paviljong på Haga samt Riddarholmskyrkan.

Kungl. Slottet med representationsvåningarna, Museum Tre Kronor, Skattkammaren, Gustav III:s Antikmuseum och Bernadottebiblioteket har haft totalt 361 122 besök. Rosendals slott har haft 3 266 besök, Ulriksdals slott 5 477 och Gustav III:s paviljong 1 944 besök. Antalet besök i Bernadottebiblioteket var 955, i Slottskyrkan 17 609 och i Riddarholmskyrkan 34 730. 3 264 guidade visningar har genomförts varav 745 på engelska.

Bland många vård- och konserveringsarbeten på de kungliga slotten år 2004 kan på Kungl. Slottet särskilt nämnas omklädsel av två sittgrupper i Vita havet, konservering och nymontering av Drottning Kristinas vävda tapeter och förstärkning och omförgyllning av åtta spegellampetter i Karl XI:s galleri.

Tre större kulturhistoriska restaureringsprojekt har pågått under året. I kinesiska salongen på Drottningholms slott avslutades en flerårig konservering och partiell förnyelse av möblernas och väggfältens siden. Möblerna i audienssalen på Grips- holms slott återfår successivt sitt för 1840-talet tidstypiska överflöd av textilier och dekorativa detaljer genom ett ingående rekonstruktionsarbete.

Planering, kulturhistoriska överväganden och praktiska insatser har påbörjats för att byta ut det nu svårt skadade siden som på 1950-talet användes till gardiner, möbler och väggfält i Stora sängkammaren på Tullgarn.

De kungliga samlingarnas ställning i svenskt kulturarv har som vanligt inneburit ett stort antal förfrågningar från forskare, institutioner och intresserad allmänhet. Efterfrågan på digitalt lagrade och bearbetade bilder har ökat och föranlett förbättringar av bildarkivets och fotografens tekniska utrustning.

Metallkonservator Anders Larsson sköter löpande översynen av metalldelarna på Kungl. Slottets många kristallkronor.

Intendenter vid Husgerådskammaren deltar såväl som författare som redaktörer i det stora bokverket om de kungliga slotten, som ges ut i samarbete mellan Kungl. Hovstaterna, Statens Fastighetsverk och Byggförlaget. I år utkom första volymen av två om Drottningholms slott. Husgerådskammaren deltar sedan 1998 också i det EU-finansierade nätverket Europeiska Kungliga Residens.

Med anledning av Kungl. Slottets 250-årsjubileum har en omfattande programverksamhet arrangerats på temat *Slottet som historisk scen*.

Fotoutställningen *Kungen som grävde* har visats i Museum Tre Kronor. Husgerådskammaren har också utfört arbete i samband med sommarens utställning på Sol-liden, fotoutställningen *Kungen 30 år i fokus* på Strömsholms slott samt trädgårds-möbelutställningen på Ulriksdals slott.

En vävd tapet från 1500-talet inköpt av Husgerådskammaren 2003 kunde efter omfattande konservering visas i Bernadottevåningens inre drabantsal.

Sammanlagt cirka 50 föremål ur de kungliga samlingarna har lånats ut och visats vid tillfälliga utställningar arrangerade av bl.a. Nationalmuseum, Prins Eugens Waldemarsudde, Svea Hovrätt i Stockholm, Grafikens hus i Mariefred, Heinola Stadsmuseum i Finland, Eesti Kunstimuseum i Tallinn och The American Swedish Institute i Minneapolis, USA.

Bernadottebiblioteket

Bernadottebibliotekets boksamlingar har ökat med cirka 250 böcker huvudsakligen inom ämnena svensk historia, personhistoria och konstvetenskap.

Arbetet med omkatalogisering av bibliotekets samlingar har fortsatt. Vid årets slut omfattar bibliotekets datakatalog 15 000 nummer. Bibliotekets samlingar av böcker och musikalier omfattar totalt cirka 130 000 nummer.

Datainskrivning av Kung Gustaf VI Adolfs samlingar av konsthistorisk och arkeologisk litteratur pågår.

Bernadottebiblioteket bedriver bildbyråverksamhet med fotomaterial dels från Husgerådskammarens samlingar, dels från den Bernadotteska fotosamlingen. Denna innehåller ett mycket brett personhistoriskt och allmänt kulturhistoriskt bildmaterial och omfattar ca 800 000 fotografier.

Ståthållarämbetet

Ståthållaren är chef för Ståthållarämbetet och tillika slottsfogde vid Stockholms slott.

De kungliga slotten ägs av staten genom Statens Fastighetsverk. I enlighet med riksdagsavtalet från 1809/10 disponerar emellertid Konungen dessa slott. En tydlig rollfördelning mellan ägaren (staten) och Statschefen är viktig, då uppgiften att värna, vårda och visa de kungliga slotten skall lösas.

Ståthållarämbetets förhållande till Statens Fastighetsverk präglas av förändring i ett beroendeförhållande, där vikten av respekt för respektive roller är betydande. I ett kärvare ekonomiskt klimat krävs det mer än tidigare att parterna hittar bra lösningar.

Stockholms slottsförvaltning

Kungl. Slottet befinner sig i ständig dynamisk förändring. H.M. Konungens residens är på samma gång 250-årig kulturbyggnad, skyddsobjekt och centrum för det officiella Sverige. Vid statsbesök sker det första officiella mötet mellan gästande statsöverhuvud och Statschefen på Inre borggården. Det är en symbolhandling som sker i den förnämsta byggnaden landet har.

Samtidigt visas slottet för publik elva månader av året, där byggnaden såväl som huvuddelen av inventarierna är svenska folkets egendom. Tillsammans skapar inredningarna och föremålen en historisk helhet.

De stigande energikostnaderna är exempel på kostnadsökningar som måste mötas med återhållsamhet och rationaliseringar.

Stora säkerhetsinstallationer har genomförts men ytterligare åtgärder krävs. Slotts-förvaltningen tar över driften av det tekniska systemet med nya lås, som är grunden för en praktisk och modern säkerhetsmiljö. Detta inkluderar installationen av ett modernt brandlarmssystem, som successivt tas i drift.

Utvecklingen på datasidan har skett utan nämnvärda störningar. På dataavdelningen har löpande uppgraderingar, installationer och tekniskt stöd genomförts och fungerar bra. Organisationen är liten men utgör en väl fungerande grupp, som gör att Hovstaternas IT-stöd ligger mycket väl till vad gäller tillgänglighet, växelkapacitet och telekommunikation.

Under 2004 uppdagades på vissa platser inom Kungl. Slottet höga halter av radon. Åtgärder sattes in omedelbart. Statens Fastighetsverk fortsätter arbetet med radon-sanering.

Drottningholms slottsförvaltning med Kungsgården

Verksamheten vid slottsförvaltningen leds av en slottsfogde. I förvaltningen ingår Drottningholms, Kina, Tullgarns och Rosersbergs slott. Drottningholm är upptaget på Unesco:s världsarvslista. Det är också Kungaparets och Kronprinsessans bostad. Speciella krav ställs därför på värnet, vården och visningarna här.

Antalet besök har ökat med tio procent år 2004, till 110 500 på Drottningholms slott och 33 500 på Kina slott. Boken om Kina slott i bokverket *De Kungliga Slotten* har bidragit till ett nyväckt intresse för Kina slott. Ökningen är också en följd av satsningen på service till besökarna med batteridrivna bussar från ångbåtsbryggan genom parken till Kina slott.

Drottningholms slott

I slottsträdgården har nyplanterats ett stort antal lindar som har etablerat sig väl. Den första etappen av kandelaberklippning har påbörjats. Slotts-förvaltningen har övertagit skötseln av etapp två liksom broderiparterren närmast slottet. Skötseln av Drottningholms slottspark sker enligt kraven på miljöskydd. Inga gifter tillåts i bekämpningsarbetet och vad gäller verktyg och transportfordon styrs nyansskaffningar mot eldriven utrustning.

I november planterade H.M. Konungen två nya ekar på Kungsängen i parken, en gåva från personalen i samband med det 30-åriga tronträdjubiléet.

Flera insatser har gjorts i Kungsgården, som förvaltas av slottsförvaltningen. Pagebyggnaden har nymålats, fått taket omlagt och väggspanelen delvis utbytt. Huset har nymålats. I stallbyggnaden har transportbron till höskullen totalrenoverats. En fullständig elrevision har också utförts.

Statens Fastighetsverk har påbörjat en renovering av Hovmarskalksflygeln. I Övre Sjöflygeln har ett övernattningsrum inretts åt Högvakten.

Julmarknad hölls för åttonde året och har blivit en välbesökt tradition. Marknaden hade 15 000 besökare under två dagar. Totalt med försäljningen i slottsboden, korvgrillning och lotteri blev intäkterna 225 000 kronor.

Tullgarns slott

En ganska snabb ökning av intäkterna på Tullgarns slott har skett. Det rosa slottet med sitt sjönära läge, sin vackra park och historiskt intressanta inredning hade 11 500 besök under året. Till den positiva utvecklingen har den goda försäljningen i slottsboden och renoveringen av Orangeriet bidragit.

Underhållet av Tullgarn är dock eftersatt, vilket Ståthållarämbetet avser ta upp med Statens Fastighetsverk. Slottsarkitekten har gjort en genomgång av vad som behöver åtgärdas.

Semesterhemmet för anställda har varit flitigt utnyttjat. Kavaljersflygeln med bostäder för guiderna har fått större brandsäkerhet för att möta dagens krav.

Sommarevenemangen med teater i slottsparken har blivit en framgång. Under året gavs Strindbergs *Fröken Julie*, en föreställning som sågs av mer än 10 000 personer.

Rosersbergs slott

Antalet besökare förra året på Rosersbergs slott var 3 600 vilket är en minskning. Planerna på att upphöra med de dagliga visningarna och enbart erbjuda förbeställda visningar har diskuterats under 2004 och genomförs under 2005.

Jakten

Jakt och viltvård har bedrivits på Lovön och Tullgarn i sedvanlig omfattning. H.M. Konungen och Prins Carl Philip har deltagit i flera klövviltsjakter. Vildsvinen på Tullgarn är fortfarande en källa till bekymmer och förorsakar stora skador på grödorna.

På Ottenby kungsgård på Öland, där slottsförvaltningen svarar för jakten, har ett antal dovhjortar fällts. Arbetet på att ytterligare minska den alltför stora stammen fortsätter.

Gripsholms slottsförvaltning

Verksamheten vid slottsförvaltningen, i vilken ingår Gripsholms och Strömsholms slott, leds av en slottsfogde. Antalet besökare minskade marginellt under 2004 för båda slotten.

Gripsholms slott med Statens Porträttsamling och visningsvåningarna har haft 65 962 besök och 1 100 vid speciella evenemang. Antalet besökare i slottsparken och Hjorthagen har överstigit 200 000 personer.

För Strömsholm har det på nytt varit ett stabilt besöksår med 6 715 besök vid visningarna på slottet och 4 060 besök vid övriga arrangemang. Ridsportevenemang och friluftsliv lockade cirka 90 000 personer till slottsområdet under sommarsäsongen.

När Gustav Vasa startade bygget av Gripsholms slott 1537 var det i akt och mening att skaffa sig och den kungliga familjen ett bakre skydd om Stockholm skulle hotas av fiender. Stormannen Bo Johnssons ursprungliga torn med tillbyggt fort blev en ointaglig och mäktig byggnad på holmen i Mälaren. I dag fruktar slottsförvaltningen attacker av annat slag, nämligen från skadeinsekter i form av mässingsbaggar och allätande larver.

Larverna bekämpas – med för närvarande gott resultat. Värst utsatta är textilierna, vilket kan vara förödande för exempelvis väggsidenet i slottets Audienssal, där Husgerådskammaren successivt återgivit salen 1840-talets tidstypiska överflöd av gardiner och dekorativa detaljer. Rekonstruktionsarbetet bekostas till största delen genom bidrag från Gripsholmsföreningen.

Skadedjursproblemen tas på allvar och jakten är intensiv på de fruktade krypen. Om mässingsbaggar skulle få övertaget finns kanske på sikt ingenting att vårda, än mindre att visa.

Det största hotet mot de kungliga slotten är eldsvåda som på Gripsholms slott skulle skada eller förstöra inte bara oskattbar historisk inredning utan också Statens Porträttsamling, som Nationalmuseum visar här.

Planläggningen av brandskyddsarbetet är väsentlig för slottsförvaltningens samlade ansvar för brandsäkerheten. En ny lag i dessa frågor gäller från och med 2005. Både Statens Fastighetsverk och Räddningstjänsten kräver särskild utbildning. Den har genomförts för slottsförvaltningens personal i olika omfattning för att säkerställa och befästa kompetensnivån. Dokumentationskraven med ett detaljerat regelverk har uppfyllts och personalens kunskap om och färdighet i brandsäkerhet vid genomförande av visningar har förbättrats.

Parkerna

Det treåriga restaureringsarbetet på Slottsholmen vid Gripsholm med park och strandmurar har avslutats. Parkanläggningen i romantisk stil, som anlades i början av 1900-talet och som behöll sin karaktär in på 1930-talet, har återfått sin ursprungliga stil. Nya gångvägar med belysning, böljande blomsterarrangemang, återförandet av statyn Hebe och planteringen av nya träd har gjort Slottsholmen till ett omtyckt flanörmål för Mariefredsbor och turister.

På Strömsholm har strandmurarna till Kolbäckån setts över och rensats från mindre träd och sly. Gångbron till slottsbanan öster om slottet har renoverats.

Till Gripsholms attraktioner hör naturreservatet Hjorthagen med det enda kvarvarande hjorthägnat inom ett kungligt slottsområde. Cirka 120 hjortar betar fritt bland månghundraåriga ekar. Hjorthagen bereder besökarna både vackra naturupplevelser och värdefulla möjligheter till rekreation.

Kungl. Djurgårdens Förvaltnings kanslibyggnad ligger inbäddad i grönskan på norra Djurgården.

Kungl. Djurgårdens Förvaltning

Regenten har sedan 1809/10 en ärftlig dispositionsrätt till Djurgården. Denna rätt förvaltas av Kungl. Djurgårdens Förvaltning (KDF) med en slottsfogde som chef.

KDF:s uppgift är att hävda områdets och landskapets möjligheter, begränsningar och behov för framtiden. Konflikter kan uppstå mellan de olika intressena att på samma gång värna det historiska kulturlandskapet, vårda den befintliga naturen och anpassa området till människors önskan om en stimulerande fritids- och rekreationsmiljö.

Under 2004 tecknades ett nytt skötselavtal med Stockholms stad. Avtalet från 1947 gick ut 1996 och har förlängts med ett år i taget. Nu återgår skötseln av Gärdet och sportfältet till KDF. Avtalet om ett årligt driftsbidrag från Stockholms stad om 2,2 mnkr har omförhandlats till 10,5 mnkr. Ansvaret för skötseln av samtliga vägar inklusive all belysning (3 000 belysningspunkter) och dagvattenbrunnar kommer härmed att skötas av KDF.

KDF:s programutredning för Beckholmen ledde till ett beslut i Stadsbyggnadsnämnden i början av 2004 om att upprätta en detaljplan för området. En omfattande markföroreningsanalys och logistikutredning har genomförts. Inriktningen för detaljplanarbetet är att bevara den maritima miljön på Beckholmen för att bland annat värna Stockholmsområdets unika kulturskatt av skutor och ångbåtar.

Förberedelser vad gäller Norra länkens gestaltning och byggande av lufttorn, arbetstunnlar med mera pågår liksom hanteringen av Gasverksområdets vid Husarviken omvandling till bostadsområde med planerade 5 000 lägenheter i sjuvåningshus i omedelbar närhet till Djurgården.

Park

Renhållningen av grönytor är ett mycket omfattande arbete, där 150 ton papper, glas med mera handplockas årligen. Snöröjning och sandning sker av cirka 270 km vägar och 19 km ridvägar harvas.

22 000 plantor fördelade på 230 sorter har planterats och fyra ton lök, allt från små vintergäck till stora allium, satts i rabatter. 220 000 kvm gräsyta klipps 15 gånger per säsong med åk- och handklippare.

På Norra Djurgården slutfördes Lill-Janshusets gårdsupprustning till en kostnad av drygt 1 mnkr.

Byggnader

Byggavdelningen förvaltar, vårdar och underhåller drygt 57 000 kvm byggnader, både bostäder och lokaler. De största arbetena med fasader har utförts på två av

KDF:s statliga byggnadsminnen, Drottningens paviljong vid Rosendals slott och Stora Sjötullen vid Blockhusudden. Arbetena har bedrivits i samråd med Riksantikvarieämbetet.

På Beckholmen har den gamla Smedjan och Klockhuset rustats upp med nya tak och fasader. Takmålning och fasadmålning på 17 byggnader har utförts på Djurgården. På Fjärderholmarna har en ny träkaj byggts på norra sidan till en kostnad av 1,5 mnkr som ersättning för den gamla uttjänta, byggd av Marinen på 1940-talet. På Blockhusudden har genomförts omfattande upprustning av vatten- och spillvattenledningarna.

Naturvård

Arbetet med att ta fram en övergripande skötselplan för Nationalstadsparken har fortsatt. Uppföljning och utvärdering görs för att säkerställa objektiva beslutsunderlag för att nå en kvalitativ kontroll av områdets långsiktiga utveckling. Detta gäller områdets natur-, kultur- och rekreationsvärden. KDF arbetar vidare i ett EU-life-projekt för att pröva nya vägar att stimulera till ökad rekreation i tätortsnära skog och natur.

Under året har KDF varit värd tillsammans med bland annat Skogsstyrelsen för en femdagarskonferens om tätortsnära skog och natur med drygt 150 deltagare från ett 20-tal länder.

Under jaktåret fälldes tio rådjur på norra och södra Djurgården. ”Kungens får” betar sommartid på delar av norra och södra Djurgården. I ett projekt tillsammans med WWF hålls boskap på delar av norra Djurgården. Vintervistet är förlagt till Fisksjöäng.

Gässen, i synnerhet de vitkindade, har de senaste åren upplevts som ett problem. KDF anser att gåspopulationen på Djurgården skall reduceras till en sådan nivå att de utgör ett berikande tillskott och inte som i dag en belastning. KDF följer härvid Länsstyrelsens beslut.

Ett projekt pågår för att åstadkomma en förbättrad dagvattenhantering i tillflödena till Laduviken på norra Djurgården. Flera vattenvårdsprojekt har planerats och förberetts för genomförande 2005, bland annat Isbladskärret och Lill-sjön.

Evenemang

Till årligen återkommande idrottsevenemang inom Haga-Ulriksdal-Djurgården hör bland annat *Krogrännnet*, *Tjejt trampet*, *Stockholmsloppet*, *Vårruset* och *Stockholm Marathon*. Exempel på andra aktiviteter, som lockar mycket folk till Djurgården, är *Skärgårdsmässan*, *Prins Bertil Memorial*, *Archipelago Raid*, *Stockholms Rytterspel*, *Hjärtgång*, *EM i Hovslageri samt Polis- och Brandförsvarets dagar* för Solnas sexåringar i Hagaparken. På Fjärderholmarnas utomhusteater spelades *Vi på Saltkråkan*.

Ulriksdal Flower Show 10-13 juni, som genomfördes för första gången, blev en stor publiksuccé med drygt 25 000 besökare.

Estlandssvenskarna högtidlighöll *60 år i Sverige* vid Frihetens Port vid Manilla holme den 23 augusti.

Slottskapellet i Ulriksdal är en av Sveriges populäraste kyrkor för vigslar och dop. 70 bröllop och tio dop har skett under året. Solna församling använder kapellet flitigt liksom närliggande skolor för skolavslutningar med mera.

En mängd upplåtelser har skett för TV- och filminspelningar liksom fotograferingar och företagsevenemang.

Bokslut

Bokslutskommentarer

Hovstaten

Hovstatens ekonomi skall enligt överenskommelse mellan H. M. Konungen och Sveriges Riksdag ej redovisas offentligt. Dess andel av det totala statsanslaget uppgick till 48,2 mnkr vilket innebar en höjning med 1,5 mnkr.

Slottsstaten

Resultatet av Slottsstatens verksamhet visar ett underskott om 2,2 mnkr vilket är en oförändrad nivå jämfört med året före. Den främsta anledningen till årets underskott står att finna i en kostnad om 3,25 mnkr för åtagande avseende fastighet. Detta redovisades föregående år som garantiåtagande.

De samlade intäkterna uppgick till 94,7 mnkr (90,9). Därav utgjorde intäkterna från visningsverksamheten 29,9 mnkr (27,9) och försäljningsintäkterna 7 mnkr (6,4). Andelen av det totala statsanslaget uppgick till 46,6 mnkr (44,9).

Det disponerade anslaget ökade med 2,7 mnkr till 47,9 mnkr varav 1,3 mnkr avsåg outnyttjat anslag från år 2003. Kompensation för pris- och löneökningar uppgick till 1,1 mnkr och därutöver erhöles 0,3 mnkr huvudsakligast som ersättning för Riksrevisionens högre arvode. Arbetskraftskostnadsökningen stannade vid 1,1 mnkr. Driftkostnaderna för Stockholms slott fortsätter att öka, främst pga höjda energipriser. Vidare har första steget tagits mot en migrering av nuvarande två dataplattformar vilket initialt medför en ökad kostnad vilken dock beräknas vara intjänad på två till tre års sikt.

Investeringarna blev 10% lägre än fjolårets. Inköpen inriktades på ny hårdvara inför migreringen av dataplattformarna men även ett fordon och en maskin har ersatts. Därutöver har ett antal mattor köpts.

Kungl. Djurgårdens Förvaltning

Överskottet av Kungl. Djurgårdens Förvaltning uppgick till 2,5 mnkr vilket innebär en försämring med 3,6 mnkr från föregående år huvudsakligast beroende på ökat underhåll av byggnader och markanläggningar.

Renovering av fastigheter har sänkt hyresintäkterna med 0,8 mnkr. Arrendena har däremot ökat med 0,6 mnkr. Eftersläpande intäkt från EU-bidrag har erhållits med 1,1 mnkr. Kostnader för personal ökade med 0,5 mnkr netto, dels som följd av avtalseffekter men även med anledning av att antalet årsarbeten varit 2 fler än 2003. Ytterligare försäljning av maskiner har minskat avskrivningsbehovet med 0,9 mnkr.

Kungl. Slottsstaten

ÅRSBOKSLUT 2004

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2004	2003
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	47 908	45 253
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	44 580	42 079
Intäkter av bidrag	3	1 722	2 791
Finansiella intäkter	4	486	761
Summa intäkter		94 696	90 884
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-54 454	-53 326
Kostnader för lokaler		-431	0
Övriga driftskostnader	6	-39 038	-36 573
Finansiella kostnader		-27	-7
Avskrivningar		-2 969	-3 139
Summa kostnader		-96 919	-93 045
Verksamhetsutfall		-2 223	-2 161

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	041231	031231
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillg.			
Maskiner, invent., install. m.m.	7	4 320	4 110
S:a matr. anläggningstillgångar		4 320	4 110
Finansiella anläggningstillg.			
Andra långfrist. värdepappersinh.	8	1 021	1 021
Långfristiga fordr. hos myndigh.	9	6 234	6 001
S:a finans. anläggningstillg.		7 255	7 022
Varulager m.m.	10	4 512	4 276
Fordringar			
Kundfordringar		1 025	719
Fordringar hos myndigheter		1 787	1 736
Övriga fordringar		-1	423
Summa fordringar		2 811	2 878
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	11	2 510	1 838
Övriga upplupna intäkter		379	136
S:a periodavgränsningsposter		2 889	1 974
Avräkning med statsverket	12	0	-1 266
S:a avräkning med statsverket		0	-1 266
Kortfristiga placeringar			
Värdepapper och andelar	13	25	36
S:a kortfristiga placeringar		25	36
Kassa och bank			
Behålln. hos Riksgäldskontoret	14	1 998	6 108
Kassa och bank		20 311	16 151
Summa kassa och bank		22 309	22 259
Summa tillgångar		44 121	41 289

	Not	041231	031231
KAPITAL OCH SKULDER			
Kapital			
Statskapital	15	4 320	-
Balanserad kapitalförändring	16	24 278	30 056
Kapitalförändring enligt resultaträkn.		-2 223	-2 161
Summa kapital		26 375	27 895
Skulder m.m.			
Skulder till myndigheter		1 892	1 931
Leverantörsskulder		5 386	3 225
Övriga skulder		863	1 156
Summa skulder m.m.		8 141	6 312
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	17	8 526	4 963
Oförbrukade bidrag	18	656	1 939
Övriga förutbetalda intäkter		423	180
S:a periodavgränsningsposter		9 605	7 082
Summa kapital och skulder		44 121	41 289
Ställda säkerheter		inga	inga
Ansvarsförbindelser	19	inga	3 250

BOKSLUT

Anslagsredovisning

Belopp i tkr

Redovisning mot anslag

Kungl. Hov- och Slottsstaten 90:1	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Inkomster	Utgående överföringsbelopp
Anslagspost 2	1 266	46 642	47 908	-93 588	45 680	0

Finansieringsanalys

Belopp i tkr	Not	2004	2003
Drift			
Kostnader	20	-93 950	-89 903
Finansiering av drift:			
Intäkter av anslag	1	47 908	45 253
Intäkter entréer, visning och försäljning	21	44 194	41 380
Intäkter av bidrag	3	1 722	2 791
Övriga intäkter	4	486	761
Summa medel för finansiering av drift		94 310	90 185
Ökning av lager		-236	
Minskning av lager			398
Ökning av kortfristiga fordringar		-837	-4
Ökning av kortfristiga skulder		4 592	1 109
Kassaflöde från drift		3 879	1 785
Investeringar			
Investeringar i materiella tillgångar		-2 709	-3 045
Summa investeringsutgifter		-2 709	-3 045
Finansiering av investeringar			
Försäljning av anläggningstillgångar		386	900
Summa medel för finansiering av investeringar		386	900
Förändr. av kortfrist. fordringar och skulder avs. investeringar		-240	-217
Kassaflöde från investeringsverksamhet		-2563	-2 362
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		1 316	-577
Specifikation av förändring av likvida medel			
Likvida medel vid årets början		20 993	21 570
Ökning av kassa			183
Minskning av kassa		-270	
Minskning av tillgodohav. hos Riksgäldskontoret		-4 110	-298
Ökning av banktillgodohavande		4 430	870
Ökning av fordran på statsverket		1 266	
Minskning av fordran på statsverket			-1 332
Summa förändring av likvida medel		1 316	-577
Likvida medel vid årets slut		22 309	20 993

BOKSLUT

Tilläggsupplysningar och noter

Förändrade redovisningsprinciper

Anslagsmedel som använts för att finansiera anläggningstillgångar redovisas fr.o.m. 2004 under egen rubrik som statskapital, se not 15. Tidigare år har denna post ingått i balanserat resultat. I statskapital ingår även kulturtillgångar med 470 tkr. Som kulturtillgångar betraktas kulturföremål som i första hand inköps i syfte att bevaras för framtiden och som inte skall användas i verksamheten. Dessa är ej föremål för avskrivning.

Avskrivningsreglerna har ändrats på så sätt att inköp av äldre kvalitetsmattor avskrivs på 10 år istället för som tidigare 5 år.

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Förordningen om årsredovisning och budgetunderlag med undantag av föreskriften i 2 kap. 4§ om resultatredovisning. I stället för resultatredovisning skall Hovstaterna lämna en berättelse över den samlade verksamheten. Verksamhetsberättelsen skall koncentreras på verksamheterna vid Ståthållarämbetet och Kungl. Husgerådskammaren.

Programlicenser för datasystemen som införskaffats 2004 avseende åren 2005–2007 är ej redovisade som anläggningstillgångar utan återfinns på balansräkningens tillgångssida under rubriken förutbetalda kostnader, se not 11.

Leverantörsfakturer som inkommit efter brytdagen 2005-01-10 är periodiserade som upplupna kostnader och är således ej anslagsavräknade.

Värderingsprinciper

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan. Kundfordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta. Intäkter och kostnader har periodiserats enligt god redovisningssed.

Disposition av egna medel

Utöver det beviljade anslaget har 353 tkr ianspråktagits för investeringar.

Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	1/7-31/12	
	2004	2003
Totalt	4,04	3,99
Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer)	53,67	61,23
Kvinnor	5,81	5,82
Män	2,62	2,05
Anställda 29 år eller yngre	6,64	1,22
Anställda 30 – 49 år	3,09	4,09
Anställda 50 år eller äldre	4,77	4,33

Noter till bokslutet

Not	2004	2003
1 Intäkter av anslag		
Anslag enligt regleringsbrev	46 642	44 883
Ej utnyttjat anslag	0	-1 266
Överfört anslag avseende föregående år	1 266	1 636
Summa intäkter av anslag	47 908	45 253
2 Reavinst/-förluster		
Reavinst vid försäljning av inventarier	386	699

3 Intäkter av bidrag	2004	2003
Arbetsmarknadsbidrag	0	43
Arealersättn., miljöstöd samt stöd för ekol. odling	192	114
Bidrag till visningsverksamheten vid Kungl. Slottet	170	170
Bidrag till forskn. om Kungl. Slottets inredn.hist.	225	610
Bidrag till Romutställning	203	372
Bidrag till Hauptutställning	191	0
Bidrag till bok om John Böttiger	135	0
Bidrag till konserverings- och renoveringsarbeten	6	80
Bidrag till utställn. om Drottning Lovisa-Ulrika	0	1 060
Bidrag till Musik på Gripsholm	88	73
Bidrag till uniformer	386	72
Övriga bidrag	126	197
Summa intäkter av bidrag	1 722	2 791

4 Finansiella intäkter

Ränta Riksgäldskontoret	166	255
Ränta bank samt utdelningar värdepapper	305	482
Ränta kundfordringar	3	16
Valutakursvinst	12	8
Summa finansiella intäkter	486	761

5 Kostnader för personal

Lön	-37 322	-35 838
Sociala avgifter	-16 222	-16 126
Periodisering av upplupen övertids-, timlönesamt och semesterlöneskuld	-260	-582
Övriga personalkostnader	-650	-780
Summa personalkostnader	-54 454	-53 326

6 Övriga driftskostnader

Inköpskostnader för anläggningstillgångar motsvarande 779 tkr bokfördes felaktigt som övriga driftskostnader under 2003. Beloppet har ej bedömts vara av den storleksordningen att det ansetts nödvändigt att justera årsredovisningens jämförelsesiffror. Under innevarande år har den del som avsåg kulturtillgångar, 470 tkr, invärderats, se not 7.

7 Alla anskaffningar med en ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde på minst 10 tkr redovisas som anläggningstillgång. På anskaffningsvärdet görs en linjär avskrivning utifrån den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningen görs halvårsvis. Generell avskrivningstid är fem år. Data- och teleutrustning avskrivs dock på tre år. Inköp av äldre kvalitetsmattor avskrivs på tio år. Kulturtillgångar är ej föremål för avskrivning.

Materiella anläggningstillgångar

Ingående anskaffningsvärde	18 920	19 044
Återförda ackumulerade anskaffningsvärden avs. årets sålda inventarier	-1 255	-3 169
Inköp 2003 som invärderats 2004	470	0
Årets inköp	2 709	3 045
S:a ackumulerade anskaffningsvärden	20 844	18 920
Ackumulerade avskrivningar	-14 810	-14 636
Återförda ackumulerade avskrivningar avs. årets sålda/utrangerade inventarier	1 255	2 965
Årets avskrivningar	-2 969	-3 139
S:a ackumulerade avskrivningar	-16 524	-14 810
Bokfört värde	4 320	4 110

BOKSLUT

8 Andra långfristiga värdepappersinnehav	2004	2003
SEB Avkastningsfond 108 388 andelar	1 021	1 021
Marknadsvärde dito	1 110	1 113

9 Långfristiga fordringar		
Bokfört värde Grusmedelsfonden	6 234	6 001
Marknadsvärde dito	9 881	9 032

10 Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet enligt den s.k. först-in först-ut-principen respektive verkligt värde. Inkuransrisker har därvid beaktats.

11 Förutbetalda kostnader		
Parkskötsel vid Haga och Ulriksdals Slott	1 482	1 482
Teleabonnemang	256	191
Programlicenser för datasystemet, 2005-07	557	-
Övriga	215	165
Summa förutbetalda kostnader	2 510	1 838

12 Avräkning med statsverket		
Ingående balans	-1 266	66
<i>Avräknat mot statsbudgeten:</i>		
Anslag	47 908	45 253
<i>Avräknat mot statsverkets checkräkning:</i>		
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-46 642	-46 585
Utgående balans	0	-1 266

13 Värdepapper och andelar		
Bokfört värde avs. andelar i Lantmännen	25	36

14 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		
Redovisningen är inte upplagd på ett sådant sätt att det framgår huruvida saldot på kontot utgörs av anslagsmedel eller avser egna intäkter.		
Behållning på räntekonto	1 998	6 108
Kortsiktigt likviditetsbehov	5 330	3 434

15 Statskapital		
Restvärdet av anläggningstillgångar som finansierats med anslagsmedel.	4 320	-
År 2003 ingick motsvarande belopp (4.110) i balanserat resultat.		

16 Balanserad kapitalförändring		
Balanserat resultat, se not 15	18 044	24 055
Bokfört värde Grusmedelsfonden, se not 9	6 234	6 001
Summa balanserad kapitalförändring	24 278	30 056

17 Upplupna kostnader	2004	2003
Upplupen övertidskuld	205	256
Upplupen löneskuld	550	343
Upplupen semesterlöneskuld	2 294	2 266
Sociala avgifter för upplupen övertids-, löne- samt semesterlöneskuld	1 374	1 299
Övriga upplupna kostnader, (ej anslagsavräknade leverantörsfakturor)	853	799
Framtida kostnad i samband med uppsägning av hyresavtal	3 250	0
Summa upplupna kostnader	8 526	4 963

18 Oförbrukade bidrag		
Återstående beviljade medel för inredning av magasinbyggnad	378	853
Bidrag till Romutställning, från statlig myndighet	0	370
Bidrag till konserveringsändamål	63	0
Bidrag till utställning om Drottning Lovisa Ulrika	0	290
Bidrag till bok om John Böttiger	0	25
Bidrag till Hauptutställning	199	0
Bidrag till uniformer	16	401
Summa oförbrukade bidrag	656	1 939

19 Ansvarförbindelser		
Beloppet har i årets redovisning bokförts som upplupen kostnad, se not 17.	0	3 250

20 Kostnader exkl. avskrivningar		
Kostnader för personal	-54 454	-53 326
Lokal- och driftkostnader	-39 469	-36 573
Finansiella kostnader	-27	-7
Återlagd reaförlust vid försäljning av inventarier	0	3
Summa kostnader exkl. avskrivningar	-93 950	-89 903

21 Intäkter från entré, visning och försäljning m.m.		
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	44 580	42 079
Återförd reavinst vid försäljning av inventarier	-386	-699
Summa intäkter från entré, visning och försäljning m.m.	44 194	41 380

Stockholm den 21 februari 2005

Ingemar Eliasson
Riksmarskalk

BOKSLUT

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Belopp i tkr	2004	2003	2002	2001	2000
Låneram i Riksgäldskontoret 1)					
Beviljad men ej utnyttjad	0	2 900	2 900	2 900	2 900
Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad	2 000	2 000	2 000	2 000	1 700
Under året maximalt utnyttjad	0	0	0	0	1 686
Ränteintäkter					
Riksgäldskontoret	166	255	333	352	226
Bank inkl. utdelning värdepapper	305	482	488	475	662
Anslagskredit 1)					
Beviljad	0	679	1 300	1 300	1 870
Utnyttjad anslagskredit	-	0	0	0	143
Arbetskraft och anställda					
Antal årsarbetskrafter	150	157	155	165	168
Driftkostnad per årsarbetskraft	624	573	521	534	487
Medeltal anställda kvinnor	78	73	72	77	74
Medeltal anställda män	72	84	83	88	94
Årets kapitalförändring	-2 223	-2 161	1 928	-2 020	-1 595
Balanserad kapitalförändring 2)	24 278	30 056	27 854	29 581	30 884
varav Grusmedelsfonden	6 234	6 001	5 727	5 434	5 141

1) fr.o.m. 2004-07-01 har låneram och anslagskredit utgått.

2) fr.o.m. 2004-01-01 särredovisas statskapital. Detta ingick tidigare i balanserad kapitalförändring, se not 15.

Revisionsberättelsen för 2004

RIKSREVISIONEN

Kungl. Slottsstatens årsredovisning 2004

Riksrevisionen har granskat Kungl. Slottsstatens årsredovisning, daterad 2005-02-21. Syftet har varit att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande.

Riksrevisionen har avgivit revisionsberättelse med invändning.

Kostnadsfördelningsmodellen

En organisationsöversyn genomfördes vid Hovstaterna 1996. Det innebar att för verksamheten gemensamma arbetsuppgifter kom att samlas i avdelningar under Riksmarskalken, bl.a. hänfördes ekonomi- och informationsavdelningarna till Hovstaten, medan funktionerna för larm, bevakning och driften (el, värme o.dyl.) placerades under Slottsstaten. Modellen innebär att kostnader som finansieras av Hovstaten avser till del Slottsstaten och vice versa.

Översynen låg till grund för regeringens beslut om anslagsfördelningen mellan Hov- och Slottsstaten. Hovstaten tilldelades därmed 51 % av anslaget och Slottsstaten de övriga 49 %. En viss justering genomfördes 2000 varmed dataenheten flyttades från Hovstaten till Slottsstaten och enligt uppgift har även omflyttning i motsatt riktning skett. Någon förändring av den procentuella anslagsfördelningen har inte genomförts.

Kungl. Slottsstaten har, i likhet med årsredovisningen 2003, inte företett en dokumentation som visar att den schablonmässiga kostnadsfördelningsmodell som tillämpas ger en rättvisande bild av verksamhetens kostnader.

Biträdande revisionschef Iréne Lindström har beslutat i detta ärende. Revisor Monica Andersson har varit föredragande.

Iréne Lindström *Monica Andersson*
 Iréne Lindström Monica Andersson

ÅRSBOKSLUT 2004

Kungl. Djurgårdens Förvaltning

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2004	2003
Intäkter			
Hyses- och arrendeintäkter		48 422	47 424
Övriga rörelseintäkter		4 329	4 463
Summa intäkter		52 751	51 887
Rörelsens kostnader			
Fastighetskostnader		-28 602	-24 737
Övriga externa kostnader		-8 853	-7 840
Personalkostnader	1	-13 831	-13 308
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	2	-498	-1 374
Jämförelsestörande poster	3	744	339
Summa kostnader		-51 040	-46 920
Rörelseresultat		1 711	4 967
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter		782	1 112
Räntekostnader		-3	-2
Summa finansiella intäkter & kostnader		779	1 110
Årets resultat		2 490	6 077

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	041231	031231	Not	041231	031231	
TILLGÅNGAR				EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Anläggningstillgångar				Eget kapital			
Materiella anläggningstillgångar	4			Fondkapital	5	25 519	24 909
Maskiner och inventarier	2	470	823	Balanserade medel		14 493	8 416
Finansiella anläggningstillgångar				Årets resultat		2 490	6 077
Andra långfrist. värdepappersinnehav	5	25 519	24 909	Summa eget kapital		42 502	39 402
S:a anläggningstillgångar		25 989	25 732	Kortfristiga skulder			
Omsättningstillgångar				Leverantörsskulder		3 989	3 230
Kortfristiga fordringar				Övriga skulder		1 206	1 636
Kundfordringar		10 859	9 321	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	7	15 973	17 285
Övriga fordringar		1 651	1 233	S:a kortfristiga skulder		21 168	22 151
Förutbet. kostn. och upplupna intäkt.		1 473	1 166	S:a eget kapital och skulder			
S:a kortfristiga fordringar		13 983	11 720			63 670	61 553
Kortfristiga placeringar	6	3 799	3 658	Ställda säkerheter		inga	inga
Kassa och bank		19 899	20 443	Ansvarsförbindelser		inga	inga
S:a omsättningstillgångar		37 681	35 821				
S:a tillgångar		63 670	61 553				

BOKSLUT

Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Belopp i tkr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Årsredovisningslagen.

Värderingsprinciper

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan. Kundfordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	2004	1/7-31/12 2003
	Totalt	5,59
Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer)	80,65	77,46
Kvinnor	5,73	9,40
Män	4,06	3,65
Anställda 30 – 49 år	1,03	0,60
Anställda 50 år –	7,36	8,52

Not

Not	2004	2003
1 Anställda och personalkostnader		
Antal årsarbeten	34	32
Varav män	62%	59%
Löner och sociala kostnader		
Lön	8 387	7 829
Sociala kostnader	3 033	2 529
Därav pensionskostnader	917	1 200

2 Maskiner och inventarier

Avskrivningarna enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad ekonomisk livslängd på 5 år

	041231	031231
Ingående anskaffningsvärden	13 417	14 310
Nyanskaffningar	166	238
Avyttringar	-1 756	-1 131
Summa anskaffningsvärden	11 827	13 417
Ingående avskrivningar	-12 594	-12 351
Återförda avskriv. på avyttringar	1 735	1 131
Årets avskrivning	-498	-1 374
Accumulerade avskrivningar	-11 357	-12 594
Bokfört värde	470	823

3 Jämförelsestörande poster

	2004	2003
Vinst avyttrade inventarier	744	339

4 Kungl. Djurgårdens förvaltning förfogar enligt den Kungliga dispositionsrätten över fastigheter på norra och södra Djurgården.

	Taxeringsvärde	
Småhus/tomt för småhus	275 818	
Hyreshus bostäder/tomt för hyreshus	117 441	
Hyreshus lokaler	100 205	
Industri/elproduktionsenhet	6 745	
	500 209	

5 Långfristiga värdepappersinnehav

Kungl. Djurgårdens förvaltnings fonders nettotillgångar enligt förvaltarens, Kammarkollegiet, bokslut.

	041231	031231
Särskilda pensionsmedel	17 597	16 988
Djurgårdsfonden	7 922	7 922
Bokfört värde	25 519	24 910
Marknadsvärde	37 980	34 703
6 Kortfristiga placeringar		
Institutionella fonder	3 799	3 658
Bokfört värde	3 799	3 658
Marknadsvärde	3 739	3 646

7 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	041231	031231
Fakturerade hyror och arrenden avseende nästkommande år	15 131	15 047
Övriga poster	842	2 238
	15 973	17 285

Stockholm den 10 februari 2005

Ingemar Eliasson
Riksmarskalk

BOKSLUT

Revisionsberättelsen för 2004

RIKSREVISIONEN

Revisionsberättelse för Kungl. Djurgårdens förvaltning

Riksrevisionen har granskat Kungl. Djurgårdens förvaltnings årsredovisning, beslutad 2005-02-10, för räkenskapsåret 2004.

Det är Riksrevisionens ansvar att enligt god revisions sed granska Kungl. Djurgårdens årsredovisning i syfte att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande. Av Lag (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m., framgår att Riksrevisionen inte skall granska i syfte att bedöma om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut.

Revisionen har utförts enligt god revisions sed. Detta innebär att revisionen har planerats och genomförts i syfte att erhålla rimlig grund för att bedöma huruvida årsredovisningen är rättvisande. Granskningen har sålunda avsett ett urval av väsentliga transaktioner.

Genomförd revision har gett en rimlig grund för nedanstående uttalande.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen.

Riksrevisionen bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är rättvisande.

Biträdande revisionschef Iréne Lindström har beslutat i detta ärende. Revisor Christina Nordenstam har varit föredragande.

Iréne Lindström

Christina Nordenstam

Medaljförläggningar

Medaljförläggningar den 28 januari 2004

SERAFIMERMEDALJEN

f.d. Generaldirektör **Hans Blix**

H.M. KONUNGENS MEDALJ

12:e storleken med kedja

f.d. Justitieråd **Torkel Gregow**

12:e storleken i serafimerordens band

Direktör **Bengt Halse**

Landshövding **Bengt Holgersson**

Direktör **Bertil Hult**

Direktör skog.dr. jägmästare **Björn Hägglund**

Direktör **Ingvar Kamprad**

Direktör **Sverker Martin-Löf**

Professor **Jan-Eric Sundgren**

Professor **Daniel Tarschys**

Direktör tekn.dr. **Arne Wittlöv**

12:e storleken i högblått band

f.d. Hovrättspresident **Ove Lindh**

Direktör fil.dr.hc. **Harry Schein**

8:e storleken i serafimerordens band

Professor **Hans Davidsson**

Överste **Ulf Gunnehed**

f.d. Kommunalsråd **Birgitta Lindahl**

Överste **Urban Molin**

Professor **Kenneth Nilsson**

f.d. Rektor **Inez Svensson**

Kulturråd **Peter Wahlqvist**

Direktör med.dr. **Claes Wilhelmson**

*H.M. Konungens medalj
12:e storleken i serafimerordens band.*

MEDALJEN LITTERIS ET ARTIBUS

Författare **Bengt Emil Johnson**

Operasångerska, kammarsängerin **Catarina Ligendza**

Trombonist **Christian Lindberg**

Violinist **Nils-Erik Sparf**

Skådespelerska **Lil Terselius**

H.M. KONUNGENS MEDALJ

8:e storleken i högblått band

Marianne Ahnfelt Rocha Martins

Major i Frälsningsarmén **Else Andersson**

Formgivare professor **Gunila Axén**

Direktör **Per Hägermalm**

Ann-Marie Löfberg

Intendent **Gabriele Regenthal-Erlandsson**

Dirigent **Robert Sund**

*Medaljen Litteris et Artibus
fransidan.*

Medaljförläggningar den 6 juni 2004**H.M. KONUNGENS MEDALJ**

12:e storleken med kedja

f.d. Regeringsråd **Gunnar Björne****12:e storleken i serafimerordens band**Professor **Göran Bexell**f.d. Landshövding **Anita Bråkenhielm**f. Undergeneralsekreterare i FN,
ambassadör **Hans Corell**Chefsjustitieombudsman **Claes Eklundh**Svenska Akademiens Ständige sekreterare
fil.dr. **Horace Engdahl**Generalsekreterare **Thomas Hammarberg**Ambassadör **Sven Hirdman**Professor **Jan Lindsten**f.d. Landshövding docent **Björn Molin**Bankdirektör **Arne Mårtensson**Direktör **Olof Stenhammar**Professor **Gunnar Svedberg****12: storleken i högblått band**Direktör **Göthe Parkander****8:e storleken i serafimerordens band**Professor **Sören Holmberg**Fil.lic. **Per-Gustaf Hånell**Företagsläkare **Johnny Johnsson**Förste intendent **Lars Ljungström**Överstelöjtnant **Per Nilsson**Professor em **Åke Nygren**Museichef och författare fil.dr. **Erik Näslund**Överstelöjtnant **Hans Rosén**Generalkonsul **Niels Sundvik**Professor **Mathias Uhlén****MEDALJEN LITTERIS ET ARTIBUS**Professor em **Knut Ahnlund**Hovsångerska **Katarina Dalayman**Hovkapellmästare och operachef
professor **Kjell Ingebretsen**Operasångerska **Hillevi Martinpelto**Skådespelerska **Lena Nyman**Regissör **Lars Rudolfsson**Författare **Birgitta Trotzig**

Anja Pärson får H.M.Konungens medalj
8:e storleken i högblått band.

H.M. KONUNGENS MEDALJ

8:e storleken i högblått band

Parkchef **Stefan Andersson-Junkka**Greve **Carl Douglas**Inredningsarkitekt **Anna-Stina Gröndahl**Flygkapten **Anders Jallai**Intendent **Jan-Olov Karlsson**Dykare **Ola Oskarsson**Utförsåkare **Anja Pärson**Artist **Owe Thörnqvist****Belöning för lång och trogen tjänst (Klocka)**Verkmästare **Anders Karlsson**Drifttekniker **Jan-Åke Magnusson****Medaljförläggning den 5 november (utdeln. 15/11)****Prins Eugen-medaljen**Prins Eugen-medaljen
- för framstående konstnärlig
gärning förlänas:Skulptör **Kajsa Mattas**Konstnär **Hans Wigert**Konsthantverkare **Kerstin
Öhlin Lejonklou**Konstnär **Hreinn Fridfinnsson**, IslandArkitekt **Kristian Gullichsen**, Finland

Prins Eugen-medaljen.

Kunglig ordlista

Många yrkestitlar, ord och uttryck vid Kungl. Hovstaterna har använts under lång tid. Några av dessa förklaras nedan.

Beridaren är chef för stallavdelningen vid H.M. Konungens Hovstall.

Fatburen sköter tvätt och linneförråd.

Fodermarsken är en av kuskarna vid Hovstallet.

Förste hovmarskalken är chef för Hovmarskalksämberet.

Hovdamer medföljer bl. a. Drottningen i officiella sammanhang.

Hovmarskalk tituleras cheferna för H.K.H. Kronprinsessan hovstat och H.K.H. Hertiginnans av Halland hovstat.

Hovfuriren vid Kungl. Slottet svarar för att iordningställa och genomföra allt från enkla luncher till stora galamiddagar.

Hovkalendern innehåller namnen på ledande befattningshavare vid Hovstaterna samt placeringslistor för officiella middagar.

Hovlakejer serverar vid kungliga middagar.

Husgerådsmästaren är chef för den avdelning vid Husgerådskammaren, som svarar för transporter av möbler, möblering m. m.

Högtidliga audienser sker när nya ambassadörer skall lämna sina introduktionsbrev, s k kreditivbrev, till H.M.Konungen.

Kabinettsskammare och **kammarherrar** är behjälpliga vid statsbesök, audienser, officiella middagar och andra större evenemang.

Kammarjungfru sköter bl. a. Drottningens och Kronprinsessans garderob.

Kavaljerskuskar arbetar vid H.M. Konungens Hovstall.

Konungahuset eller **Kungahuset** omfattar tronföljdsberättigade medlemmar av den Kungl. Familjen jämte deras makar/makor, Prinsessan Lilian och Prinsessan Birgitta.

Kungafamiljen utgörs av kungen och drottningen och de tre ungdomarna.

Kungl. Familjen utgörs av Kungafamiljen och övriga medlemmar enligt redovisning i Hovkalendern.

Riksmarskalken är chef för Hovstaterna.

Slottsfogde är chef för en slottsförvaltning eller Kungl. Djurgårdens Förvaltning.

Slottsväbeln ingår i säkerhetsavdelningen och har även ceremoniella uppgifter.

Statsfrun är chef för H.M. Drottningens hovstat.

Ståthållaren är chef för ståthållarämbetet, som svarar för vård och förvaltning av de kungliga slotten med tillhörande parker samt vård och förvaltning av Kungl. Djurgården.

Taffeltäckaren biträder hovfuriren i dennes arbete.

Åldfrun svarar bl. a. för lokalvård, blomsterarrangemang och praktiska förberedelser i samband med statsbesök.

UTGIVEN AV:

Kungl. Hovstaterna
Kungl. Slottet
111 30 Stockholm
tel: 08 - 402 60 00
www.royalcourt.se

REDAKTION:

Catherine Broms,
Barbro Hultman,
Ann-Charlotte Jernberg,
Christer Lignell,
Per Törnblom

FOTOGRAFER:

Pressens Bild = P.B.
Ulrika Andersson (27),
BALKIS PRESS/ABACA (6a),
Göran Billeson, P.B. (9b),
Aasta Bürte, P.B. (2, 11a, 26a),
Martin Cejje, P.B. (2, 6b, 12a, 23a),
Alexis Daflos, HGK (omslag, 17, 29,
31, 33),
Jonas Ekströmer, P.B. (2, 3, 5, 9a,
13c, 15),
Bertil Ericsson, P.B. (2, 13b, 19),
Monica Eriksson (omslag, 34, 35),
Hans G Friberg, P.B. (8a),
Johan Främst, P.B. (25a),
Jessica Gow, P.B. (15b)
Ulrika Göthenqvist, P.B. (9d)
Tord Harlin, P.B. (11d)
Therese Holmberg, P.B. (13a)
Hounsfield-Klein-Zabulon, P.B. (24),
Magnus Jönsson, P.B. (14a),
Pontus Lundahl, P.B. (14b, 21, 30),
Jack Mikrut, P.B. (14c),
Henry Montgomery, P.B. (2, 7c,
8b, 10a, 11b, 46),
Nils Petter Nilsson, P.B. (22),
Cornelia Nordström, P.B. (2, 23b),
Fredrik Persson, P.B. (11c),
Linus Perä, P.B. (26b),
Malin Rudholm, P.B. (12b, 15a),
Toni Sica, P.B. (7a,b),
Nisse Schmidt, P.B. (25b),
Bernd Weissbrod, P.B. (9c),
Sofie Wiklund, P.B. (10b,c, 20, 25c).

LAYOUT, ILLUSTRATIONER:

Monica Eriksson, ILLUME

TRYCK:

Sjuhäradsbygdens Tryckeri AB

PAPPER:

Inlaga: 100 g Silverblade Silk Om-
slag: 200 g Silverblade Art

ORG.NR.

902000-7374
H.M. Konungens hovförvaltning
202100-3484
Kungl. Slottsstaten
802000-6808
Kungl. Djurgårdens Förvaltning

Kungl. Slottet
Drottningholms slott
Gripsholms slott
Kina slott
Strömsholms slott
Tullgarns slott
Ulriksdals slott
Rosendals slott
Rosersbergs slott
Haga slott

Foton: ALEXIS DAFLOS, Kungl. Husgerådskammaren

UTGIVEN AV:
Kungl. Hovstaterna
Kungl. Slottet
111 30 Stockholm
Tel. 08 - 402 60 00
www.royalcourt.se

